

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**  
Кафедра міжнародного туризму та країнознавства

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

\_\_\_\_\_ Дудник І.М..

« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2023 р.

**ДИПЛОМНА РОБОТА**  
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»

на тему:

**Приоритетні напрямки розвитку туризму в**  
**Австрії**

Виконавець: здобувач вищої освіти Білозерських Карина Андріївна

Науковий керівник: к.геогр.н., доцент кафедри міжнародного туризму та країнознавства **Борисюк Оксана Анатоліївна**

Нормоконтролер: к.геогр.н., доцент кафедри міжнародного туризму та країнознавства **Борисюк Оксана Анатоліївна**

КИЇВ – 2023

# НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин  
Кафедра міжнародного туризму та країнознавства  
Спеціальність: 242 «Туризм»  
ОПП: «Туризмознавство»

ЗАТВЕРДЖУЮ  
Завідувач кафедри

\_\_\_\_\_ Дудник І.М.

«\_\_\_» \_\_\_\_\_ 2023р.

## ЗАВДАННЯ НА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Білозерських Карині Андріївни

(прізвище, ім'я, по батькові в родинному відмінку)

Тема дипломної роботи: «Приоритетні напрямки розвитку туризму в Австрії», затверджена наказом ректора № 2355 /ст від «14» грудня 2023 р.

2. Термін виконання роботи: «17» січня 2023 р. по «28» лютого 2023 р.

3. Вихідні дані до роботи: дослідження має теоретичний і практичний характер, виконане на основі аналізу статистичних даних, наукових праць та інформаційних джерел, туристичних організацій Китаю які досліджують національну туристичну систему країни.

4. Зміст дипломної роботи:

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ  
ТУРИСТИЧНОЇ СИСТЕМИ АВСТРІЇ

РОЗДІЛ 2. ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ТУРИСТСЬКА ПОЛІТИКА  
АВСТРІЇ

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ТА  
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В АВСТРІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу: Рис. 1.1. Економічні субфункції туризму, Рис.1.2. Умови формування сфери міжнародного туризму в країні, таблиця 1.1. Моделі розвитку туристичної галузі, табл.1.2 Органи управління туристичною галуззю (за другою моделлю), табл.1.3. Органи управління туристичною галуззю (за третьою моделлю), табл.2.1. Топ 10 туристичних країн за 2021(індекс конкурентоспроможності подорожей і туризму), табл. 2.2. Найпопулярніші зимові та літні розваги в Австрії (в % відпочиваючих).

#### 6. Календарний план-графік

№ з/п	Завдання	Термін Виконання	Відмітка про виконання
1.	Проаналізувати літературні та інші джерела з проблеми дослідження.	22.11. – 23.11 2022 р.	Виконано
2.	Обґрунтувати об'єкт, предмет дослідження, сформулювати завдання і мету. Написати вступ.	01.12– 03.12 2022 р.	Виконано
3.	Проаналізувати різноманітні джерела інформації щодо теоретичних основ дослідження туризму. Написати перший розділ	04.12. – 20.12. 2022 р.	Виконано
4.	Проаналізувати передумови та чинники розвитку туризму в Австрії. Написати другий розділ	20.12.– 28.12. 2022 Р.	Виконано
5.	Проаналізувати сучасний стан та особливості розвитку туристичної системи Австрії. Написати третій розділ роботи.	10.01. – 22.01. 2023 р.	Виконано
6.	Дослідити перспективи розвитку туристичної системи Австрії. Написати четвертий розділ роботи.	23.01. – 08.02. 2023 р.	Виконано
7.	Узагальнити результати проведеного дослідження, сформулювати висновки.	09.02. – 12.02. 2023 р.	Виконано
8.	Підготувати реферат.	13.02. – 15.02. 2023 р	Виконано

9.	Підготувати доповідь на попередній захист, розробити демонстраційні матеріали.	16.02. – 18.02. 2023 р.	Виконано
10.	Провести роботу над зауваженнями після попереднього захисту дипломної роботи.	19.02 – 20.02. 2023 р.	Виконано
11.	Захист дипломної роботи.	27. 02.2023 р.	

7.

8. Дата видачі завдання: «22» листопада 2023 р.

Науковий керівник дипломної роботи \_\_\_\_\_ Сайчук В.С.  
(підпис керівника) (П.І.Б.)

Завдання прийняв до виконання \_\_\_\_\_ Білозерських К.А.  
(підпис випускника) (ПІБ)

## РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до дипломної роботи «Приоритетні напрямки розвитку туризму в Австрії»: 65 сторінок пояснювальної записки, 2 рисунок, 5 таблиць, 57 використаних джерел.

**ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ** - туристична система.

**ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ** – організація туристичної системи Австрії.

**МЕТА ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ** - проаналізувати вплив географічного положення, соціально-економічних особливостей розвитку на організацію туристичної діяльності, виявити та охарактеризувати провідні туристичні центри Австрії.

**МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.** Для реалізації завдань дипломної роботи були використані такі методи: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, типологічний, історичний, статистичний, картографічний.

**ІНФОРМАЦІЙНОЮ БАЗОЮ** дипломної роботи є офіційні матеріали ЮНВТО, WTTC, WEF. Використовувались законодавчі та нормативні акти, що визначають умови розвитку ринку туристичних послуг Австрії, інформаційні джерела урядових інституцій (особливо статуправління Австрії), праці вітчизняних та зарубіжних учених, присвячені проблемам функціонування туристичної індустрії та ін.

**НАУКОВА НОВИЗНА РОБОТИ** полягає у аналізі та узагальненні найновіших статистичних, теоретичних та практичних даних офіційних іноземних джерел 2015-2020 років написання, дослідженні національної туристичної системи Австрії. Статистичні дані, графіки, таблиці та діаграми можна використовувати як навчальний матеріал.

## ЗМІСТ

<b>ВСТУП</b> .....	7
<b>РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОЇ СИСТЕМИ АВСТРІЇ</b>	
1.1. Функції, умови та фактори розвитку туристичної системи.....	9
1.2. Пріоритетні напрями розвитку туризму в Австрії.....	25
1.3. Методичні аспекти країнознавчих досліджень.....	28
<b>РОЗДІЛ 2. ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ТУРИСТСЬКА ПОЛІТИКА АВСТРІЇ</b>	
2.1. Туристичний потенціал та туристична інфраструктура Австрії....	30
2.2. Забезпечення ефективного використання туристичного потенціалу.....	35
2.3. Розвиток туристичної системи та туристична політика Австрії....	37
<b>РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В АВСТРІЇ</b>	
3.1. Проблеми організації та перспективи розвитку туристичної системи в Австрії.....	43
3.2. Використання досвіду організації туристичної системи Австрії для України.....	49
<b>ВИСНОВКИ</b> .....	58
<b>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ</b> .....	61

## ВСТУП

Актуальність теми. Слово «турист» з'явилося в англійській мові на початку 19 століття і в перекладі з англійської означає «людина, яка подорожує заради задоволення або для розширення свого культурного кругозору». Згідно з визначенням ООН, «турист» — це особа, яка залишається на певній території більше ніж одну ніч і менше одного року. Туризм – відносно молоде явище з давніми коренями. Історія туризму - це часова періодизація, спрямована на виділення внутрішньо однорідних етапів розвитку туризму. З цим поняттям ми стикаємося щодня.

Це можуть бути рекламні повідомлення на радіо, телебаченні та в Інтернеті; розмови інших на екскурсії; вид з вулиці на офіс туристичної компанії, з вхідних дверей якої завжди видно оголошення про «гарячі» тури тощо. У багатьох країнах світу туризм розвивається як система, що приносить дохід у скарбницю, створюючи всі можливості для ознайомлення з історією, культурою, звичаями, духовними та релігійними цінностями цієї країни та її народу. Окрім значного джерела доходу, туризм є одним із потужних факторів зміцнення репутації країни та підвищення її значення в очах світової спільноти.

З економічного погляду туризм — це особливий вид споживання туристами матеріальних ресурсів, послуг і товарів, який виділяється в окрему галузь економіки, яка забезпечує туриста всім необхідним: засобами транспорту, громадського харчування, . благоустрою, житла, культурно-побутового обслуговування, видовищної діяльності. Таким чином, туризм є однією з перспективних галузей національної економіки багатьох країн.

Проблеми, які стоять перед Австрією – вибір стратегічного курсу розвитку туристичної діяльності з урахуванням наявних природних, рекреаційних, соціально-економічних та культурно-історичних ресурсів – стоять і перед Українською державою. Тому важливим і цікавим є вивчення досвіду країн, яким

вдалося створити налагоджену систему туризму для сучасної України, збільшити його частку в національній економіці, а також підвищити інтерес до своєї країни. глобальна спільнота.

Мета дослідження – проаналізувати вплив географічного положення, соціально-економічних особливостей розвитку на організацію туристичної діяльності, виявити та охарактеризувати провідні туристичні центри Австрії.

Досягнення мети передбачає вирішення таких основних завдань:

- в'яснити теоретико-методологічні аспекти організації туристичної системи Австрії;
- проаналізувати туристичний потенціал та туристську політику Австрії;
- дослідити шляхи удосконалення туристичної системи та перспективи розвитку туризму в Австрії.

Об'єкт дослідження – туристична система.

Предмет дослідження – організація туристичної системи Австрії.

Методи наукового дослідження. Для досягнення мети використовувалися такі методи: статистичний – шляхом усунення випадкових ознак окремих спостережень можна отримати кількісні характеристики та визначити загальні закономірності; аналітична - допомагає від нерозділеного опису досліджуваного об'єкта перейти до визначення його структури, складу, а також властивостей і ознак; картографічний - метод дослідження, заснований на отриманні необхідної інформації за допомогою карт для наукового і практичного пізнання явищ, що в них описуються; порівняльний – включає виявлення подібності та відмінності предметів, явищ і процесів, їх властивостей і станів.

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел.



# РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОЇ СИСТЕМИ АВСТРІЇ

## 1.1. Функції, умови та фактори розвитку туристичної системи

Економічна функція туризму в ринкових умовах є одним із пріоритетних напрямків. Це пояснюється тим, що в той час, коли туризм масово розвивається і потреби мандрівників зростають, у свою чергу, виникає потреба у створенні спеціалізованої сфери послуг, яка включає ряд установ, які забезпечують виробництво та збут, та організація туристичних продуктів. Сутність і склад економічної функції туризму детально розглянув М. І. Кабушкін [2]. Виділив п'ять економічних функцій туризму, які слід визнати підфункціями, Т.І. Ткаченко використав принцип системного підходу в аналізі туризму як комплексного явища [1].

На основі [2] розроблені автором підфункції економічної функції туризму наведені на рисунку 1.1.



Рис. 1.1. Економічні субфункції туризму

Джерело: [3,4]

Виробнича підфункція характеризується використанням таких факторів виробництва, як капітал, земля та праця. Поєднання цих факторів різними

способами для створення нового туристичного продукту створює додаткову вартість.

Таким чином, компанії, що працюють у туристичному секторі, виробляють нові продукти і тим самим сприяють створенню доданої вартості в економіці. Підфункція формування доходу. Дохід туриста - це сума витрат туриста на поточне споживання та споживання в майбутньому. Останнє проявляється формуванням доходів (доходів) туристичних підприємств, а також доходів сумісних підприємств від господарських операцій, званих сторонніми особами. При цьому розрізняють прямий і непрямий вплив.

Останній в економічній літературі називають мультиплікатором доходу, його величина залежить від платоспроможного попиту туристів, рівня розвитку індустрії туризму та економіки в цілому. Формування доходу (валової доданої вартості) і прибутку (чистого доходу) в туристичній сфері забезпечує їх прямий внесок у ВВП і національний дохід. Отже, економічна діяльність у сфері туризму сприяє створенню національного доходу. Прямі доходи від розвитку туризму отримують люди, чиє місце роботи безпосередньо залежить від туризму. За допомогою податкового механізму створюється основа другого розподілу доходів у суспільстві.

Слід пам'ятати, що доходи від туристичного сектору використовуються для придбання нових товарів і послуг, забезпечуючи тим самим створення доданої вартості суб'єктами господарювання в національній економіці. У цьому випадку можна говорити про непрямий вплив підфункції доходу від туризму. Сприяння забезпеченню зайнятості населення. Важливо відзначити, що туризм має прямий і непрямий вплив на зайнятість. Безпосередній вплив зайнятості в туризмі проявляється в тому, що люди влаштовуються на роботу безпосередньо в туристичні підприємства - переважно готелі та туристичні агентства.

Щоб продемонструвати непрямий вплив туризму на зайнятість, слід навести дані дослідження, проведеного у Швейцарії. На кожні 100 створених у туризмі

робочих місць на сферу послуг припадає ще 50, а саме: 11 у торгівлі, 3 у банківській справі та страхуванні та 36 у інших сферах послуг [3]. Підфункція Align. Сьогодні туристів зазвичай приваблюють нерозвинені регіони, місця з основними ландшафтами та середовищем у стані повної рівноваги. Це переважно сільськогосподарські освоєні райони. У зв'язку з тим, що створення туристичних підприємств здійснюється в регіонах зі слабким промисловим розвитком, їх доходи формуються за рахунок туристів з економічно розвинених регіонів.

Таким чином, рівень розвитку слаборозвинутих регіонів вирівнюється порівняно з розвиненими. Зовнішньоекономічна функція. Це стосується експортно-імпортних функцій туризму та його впливу на платіжний баланс. Він проявляється у вигляді різниці між експортом туристичних послуг (витрати туристів у країні) та їх імпортом (витрати резидентів тієї ж країни за кордоном).

Основними касовими операціями, пов'язаними з туризмом, є:

- а) поточні витрати туристів у відвідуваній країні (проживання, харчування, витрати на місцевий транспорт тощо);
- б) придбання туристами в країні прибуття товарів тривалого користування (автомобілів, меблів тощо);
- в) імпорт та експорт товарів (обладнання, продуктів харчування тощо) з туристичною метою;
- г) платежі міжнародним перевізникам (переважно авіакомпаніям та/або перевізникам);
- д) грошові перекази (перекази заробітної плати особам, які працюють у туристичних компаніях за кордоном, перекази грошей на особисті потреби);
- д) інвестиції іноземного капіталу (як правило, у будівництво житлових об'єктів);
- є) виплата відсотків, прибутку та дивідендів (операції з повернення інвестицій у країну походження капіталу).

Позиції (b) і (c) включаються до інших товарів, імпортованих або експортованих у торговому балансі. Пункти (e), (e), (e) стосуються платіжного балансу разом з іншими статтями, такими як імпорт та експорт послуг і грошові перекази. Стаття f) включена до рахунку капіталу платіжного балансу.

Таким чином, шість із семи основних типів операцій не відокремлені від інших елементів рівняння платежу. Єдиний пункт (a) полягає в тому, що туристичні витрати в країні призначення відображаються на рахунку «Поїздки» платіжного балансу [4].

Тому туризм можна назвати невидимим експортом, який робить значний внесок у платіжний баланс країни як торгівлю послугами на світовому ринку. Позитивним явищем є те, що кількість валюти, яку ввозять туристи, перевищує суму її вивезення. Відновлювальною підфункцією туризму є підтримка відновлення матеріально-технічної бази туристичної інфраструктури, залучення інвестицій у реставрацію пам'яток історико-культурної спадщини, природоохоронні заходи, збереження культурної спадщини.

Відпочинок, зміна обстановки, позитивні емоції та нові враження під час подорожі сприяють відновленню фізичних сил та психологічного здоров'я. За допомогою правильного механізму туризм адекватно впливає на підвищення ефективності та продуктивності праці людей. Тому Т. Ткаченко виокремлює у своїх працях продуктивну підфункцію [1]. Я думаю, що цю підфункцію можна додати до економічної функції, але лише опосередковано. Звичайно, кожен з цих підфункцій можна розглядати самостійно, але взаємозв'язок між ними дуже тісний і всі вони разом утворюють економічну функцію туризму. Як зазначалося, функції туризму не обмежуються лише економікою.

Крім економічного аспекту, необхідно виділити соціальну, гуманітарну та екологічну функції туризму. Туризм виконує глибоку соціальну функцію, тісно пов'язану з економікою у сфері виробничої підфункції. Науково-технічний прогрес докорінно змінив життя сучасного суспільства. Її характерними рисами є зростаюча

інтенсифікація праці, автоматизація та комп'ютеризація виробництва, зростання стресових ситуацій на роботі та вдома, анонімність міського життя та відірваність від природи. Усе це сприяє накопиченню у людини фізичної та психологічної втоми, що призводить до зниження життєдіяльності та роботи.

Туризм, як багатогранний і активний вид відпочинку, дає можливість зміцнити здоров'я людини, відновити працездатність, а отже, підвищити продуктивність суспільної праці. Гуманітарна функція туризму полягає у використанні його можливостей для підготовки всебічно розвиненої особистості. Туризм розширює кругозір людини, підвищує її інтелект, дозволяє поєднати відпочинок із пізнанням навколишнього світу. Подорожі дають можливість людині задовольнити свої потреби в набутті духовних і моральних цінностей, накопиченні та поглибленні знань, у тому числі професійних. Туризм дає можливість задовольнити комунікативні потреби людини щодо спілкування та обміну інформацією. Збільшується кількість туристичних поїздок з метою відвідування друзів та родичів, встановлення гуманітарних та ділових контактів.

Туризм відіграє важливу роль у розвитку мирних і дружніх стосунків між народами, у розширенні міжетнічних відносин. Сьогодні стан навколишнього середовища, екологічна безпека є головним критерієм у прийнятті рішення про подорож. Як наслідок, зростає попит на такі види туризму: екологічний, сільський та зелений. Тому природа служить не тільки сировиною, а й умовою життя, промисловість, туризм з використанням природних ресурсів, а також організація різноманітних форм природи можуть бути засобом їх збереження та відновлення шляхом охорони природи. туризм.

Підсумовуючи, слід зазначити ще одну важливу функцію, яку має виконувати туризм за допомогою відповідного інституційного механізму – це екологічна функція, або як її ще називають – екологічна функція [5].

Отже, основною властивістю туризму є його здатність впливати на економіку регіону, країни та всього світу. Для визначення основних функцій туризму,

аналізуючи дослідження науковців, вважаю за необхідне виділити наступні елементи: економічну, соціальну, гуманітарну та екологічну, кожен з яких проаналізовано. Важливо відзначити опосередкований вплив туризму на туристичний мультиплікатор національної економіки. Подальші дослідження заплановані на рисунку 1.2.



Рис.1.2. Умови формування сфери міжнародного туризму в країні

Джерело: [7]

Наприкінці 20 століття швидкому розвитку міжнародного туризму сприяв інтенсивний розвиток авіаційного транспорту, який збільшив як кількість, так і дальність поїздок. Стан авіакомпаній, аеропортів, повітряного транспорту визначає потенціал авіаційного руху, який виражається в кількості та дальності рейсів, кількості перевезених пасажирів. Саме розвинена авіатранспортна інфраструктура зумовлює розвиток міжнародного туризму в регіоні. Важливе значення має і наземна транспортна інфраструктура, яка визначає обсяг і якість поїздок всередині країни та за кордон.

Інфраструктури наземного транспорту характеризуються доступністю транспорту до туристичних, культурних і комерційних центрів; якість доріг, розташування залізниць і портів, станцій, розвиток дорожнього господарства. Розвиток туристичного сектору в країні визначається туристичною інфраструктурою, яка в основному включає туроператорів (туроператорів і туристичних агентств), а також готелі та інші компанії розміщення, ресторани, пам'ятки та туристичні об'єкти. Існування туристичної сфери неможливе без організаторів туризму [8]. Це суб'єкти туристичного ринку, які створюють і реалізують туристичні продукти та надають інші туристичні послуги. Комфортність умов проживання пов'язана з розвитком індустрії розміщення на основі готельного менеджменту.

Розвиток і привабливість туристичної галузі країни залежить від її ресурсного потенціалу. Враховуючи особливості туристичної послуги, очевидна важлива роль людини в процесі її надання, одним із визначальних факторів є кадровий потенціал. Демографічна ситуація, середня тривалість життя, а також здатність соціального середовища країни забезпечити належний рівень охорони здоров'я, освіти - все це характеризує людський потенціал країни.

Наявність висококваліфікованих кадрів та професійна підготовка у сфері міжнародного туризму значно сприяє його розвитку, впровадженню нових знань і технологій, виводить країну на якісно новий рівень у цій галузі. Ще однією важливою складовою ресурсного потенціалу країни є природні ресурси. Наявність об'єктів всесвітньої природної спадщини, різноманітність флори і фауни, сприятливі кліматичні умови підвищують інтерес туристів до країни, а отже, створюють умови для розвитку в цій країні міжнародного туризму. Поряд із природними ресурсами культурні складають ресурси культури. Багатство культурної спадщини, фольклору, історичних пам'яток настійно спонукають туристів відвідати ці країни. Ще одним фактором розвитку міжнародного туризму є відкриття кордонів. Доступ до ринків, ефективне митне адміністрування та

імпортно-експортні процедури, адміністративна відкритість кордонів, розвинена інфраструктура цивільної авіації та наземного транспорту, доступність та якість транспортних послуг, інформаційна інфраструктура та комунікації, політична та правова безпека пересування, рівень захисту та безпека характеризує високий рівень відкритості держав до міжнародної торгівлі та розвитку міжнародного туризму [10].

Покращення туристичної інфраструктури, впровадження інновацій у сфері міжнародного туризму потребують значних капіталовкладень. Тому особливої уваги заслуговує підтримка інвестицій у міжнародний туризм в країні. Інвестиції в міжнародний туризм сприяють збільшенню місткості ринку, збільшенню кількості туристів і відвідувачів, підвищенню іміджу країни та її конкурентоспроможності на світовому ринку туристичних послуг. У цілому існування та забезпечення описаних умов необхідні для розвитку та функціонування міжнародного туризму в країні та сприяють виконанню його основних функцій, таких як економічна, соціальна, гуманітарна, охоронна, пізнавальна, освітня, комунікативна, розподіл. , творчі, екологічні та ін.

Аналізуючи основні, насамперед економічні, соціальні, пізнавальні, комунікативні та екологічні аспекти, можна зробити висновок, що міжнародний туризм є складним, багатогранним і комплексним явищем, яке має величезне значення для світу, країн і народів. Туризм розглядається як економічна категорія, оскільки він сприяє виробництву та продажу широкого спектру послуг, створенню робочих місць, отриманню доходу, розвитку інфраструктури та диверсифікації економіки країни [11].

Виконуючи економічну функцію, він забезпечує близько 3,8% світового ВВП безпосередньо та близько 11% з урахуванням непрямого впливу. Частка туризму у ВВП більшості країн коливається від 1% у високорозвинених і диверсифікованих країнах до 10% у країнах з відносно великим туристичним сектором.



Значним є і внесок міжнародного туризму в платіжний баланс країн. Використовуючи потенціал міжнародного туризму та його ефективно державне регулювання, можна оптимізувати політику управління країною та стабілізувати платіжний баланс. Розвиток міжнародного туризму має значний вплив на зайнятість і мобільність. За даними Всесвітньої туристичної організації, обслуговування іноземного туриста в країні, куди він приїжджає, становить близько дев'яти робіт. Кількість робочих місць у туризмі зростає в 1,5 рази швидше, ніж в інших секторах економіки, і туризм створює нове робоче місце кожні 2,5 секунди.

Важлива роль міжнародного туризму у виконанні його соціальної функції має два аспекти. З одного боку, розвиток міжнародного туризму вирішує проблему безробіття, підвищує рівень життя тих, хто працює в цьому секторі, а з іншого боку, він допомагає задовольнити індивідуальні та колективні потреби, включаючи потребу в нових враженнях, зміні розташування, а також надання економічних вигод і послуг відповідно до вимог і побажань клієнтів. Туризм також важливий для відтворення потенціалу людських ресурсів. Дати можливість відпочити, організувати вільний час, створити нові зв'язки між окремими членами суспільства і цілими народами, отримати позитивні враження – все це сприяє розвитку людини, підвищує її настрій, набирає нових сил і прагне до вдосконалення. продуктивність, підвищення продуктивності [12].

Світові тенденції у сфері міжнародного туризму дають змогу зарахувати систему туризму до однієї з перспективних галузей економіки, але індустрія туризму у світі розвинена нерівномірно та має регіональні особливості. Розвиток туристичної інфраструктури сприяє підвищенню привабливості та конкурентоспроможності країни у світі, прискорює її інтеграцію у світове господарство, забезпечує перехід аграрно-індустріальної економіки до економічного розвитку на основі послуг.

Іншими типовими факторами, що впливають на розвиток туристичного ринку, є особистісні та поведінкові фактори, які є мотивами, що забезпечують

бажання споживачів подорожувати, задовольняючи запити туриста. Важливість цих факторів полягає в тому, що прийняття продукту створює певні очікування у споживача, і якщо вони не виправдовуються фактичною якістю продукту, споживач розчарується. Отже, на розвиток туризму впливають позитивні та негативні чинники, пов'язані з політико-правовою та соціально-економічною ситуацією в країні та світі. Основними елементами сучасного розвитку індустрії туризму є: збільшення частки в'їзного туризму; зменшення диспропорції між пропозицією ресурсів і рівнем їх використання; просувати національний туристичний продукт; Державна підтримка внутрішнього туризму [20].

Країни світу по-різному створюють і функціонують регулюючі органи для розвитку індустрії туризму. Це характеристика соціально-економічних і політичних умов розвитку тих чи інших держав, значення і масштаби туризму в національній економіці, рівень розвитку ринкових відносин тощо. пояснив Аналізуючи роль держави в розвитку індустрії туризму, можна виділити чотири моделі розвитку індустрії туризму (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

### Моделі розвитку туристичної галузі

Моделі розвитку індустрії туризму		
Перша модель - "Ринкова, американська"	Друга модель - "Туризм - основне джерело надходжень до бюджету"	Третя модель - "Європейська"
Оперативне регулювання, мезоекономічний + мікроекономічний рівень	Державне регулювання, макроекономічний + мезоекономічний + мікроекономічний рівень	
Країни з розвинутою ринковою економікою	Країни, що розвиваються, країни з перехідною економікою, країни з уже розвинутою індустрією туризму	Розвинуті європейські держави
Відсутність державної адміністрації, що займається розвитком туристичної галузі. Вирішення питань	Спеціальні органи державної влади. Центральний орган - міністерство	Спеціалізований галузевий підрозділ (централізована структура, державний орган) багатопрофільного, багатогалузевого органу (міністерства) або підпорядкований уряду країни

розвитку туризму на місцях. Принципи ринкової економіки		
США	Ізраїль, Єгипет, Індія, Куба, Мальта, Марокко, Мексика, Нова Зеландія, Малайзія, Кенія, Оман, Камбоджа, ПАР, Домініканська Республіка, Хорватія	Швейцарія, Німеччина, Франція, Австрія, Великобританія, Італія, Іспанія, Швеція, Сінгапур, Чехія, Угорщина, Грузія, Китай
	Четверта модель "Комбінована"	
	Державне регулювання, макроекономічний + мезоекономічний + мікроекономічний рівень	
	Країни з рецептивними (такими, що приймають) туристичними ринками	
	Комбіноване міністерство (туризм + суміжні з ним або взаємодоповнюючі напрями соціально-економічної політики). Туризм - пріоритетний напрям розвитку економіки. Чіткий розподіл повноважень між центральною та регіональними туристичними адміністраціями	
	Туреччина, Греція, Польща, Туніс, Індонезія, Болгарія, Йорданія	

Перша (ринкова) модель передбачає відсутність центрального державного управління туризмом, органу державного управління на рівні центральної влади. Усі питання щодо розвитку туризму вирішуються самостійно на рівні регіонів або суб'єктами господарювання на засадах оперативного регулювання та ринкової економіки. Основною умовою можливості використання цієї моделі є те, що країна є привабливою для іноземних туристів з усіх точок зору і не потребує спеціальної реклами національного туристичного продукту на світовому ринку.

Подібна модель розвитку індустрії туризму сформувалася в США, де в 1997 році з метою економії бюджетних коштів було ліквідовано державну структуру США. Управління подорожей і туризму (USTTA) відповідає за розвиток індустрії туризму. Такий крок пояснюється тим, що США зберігають сильні позиції на міжнародному туристичному ринку, а сильні приватні компанії мають можливість проводити незалежні рекламні кампанії в інтересах усього національного туристичного ринку. На зміну USTTA приходить Консультативна рада з подорожей

і туризму США (USTTAB), дуже впливовий орган, до складу якого входять значущі представники туристичної індустрії.

Однак прийняття першої моделі можливе лише у випадках, коли туризм абсолютно непотрібний національній економіці або коли суб'єкти туристичного ринку настільки сильні та свідомі, що здатні вирішувати всі свої проблеми без участі інших. ситуація. Такий підхід ефективний у країнах з розвинутою ринковою економікою, де переважають приватні компанії різного розміру та спеціалізації. Важливе значення має розвинена інфраструктура, система безпеки туристів, високий рівень банківських, страхових і медичних послуг.

Друга модель розвитку туризму передбачає наявність спеціального, сильного, авторитетного та незалежного державного центрального органу (міністерств, адміністрацій тощо), який займається розвитком усієї туристичної галузі та контролює її діяльність. Міністерство інвестицій, маркетингових досліджень, навчання персоналу, реклами та ін. має значні повноваження на місцях. Спеціалізовані органи займаються майже виключно функціонуванням індустрії туризму (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Органи управління туристичною галуззю (за другою моделлю)

Країна	Спеціалізований підрозділ
Єгипет	Державна туристична адміністрація
Ізраїль	Міністерство туризму
Куба	Національний офіс з туризму
Мальта	Управління з туризму
Марокко	Національний туристичний офіс
Хорватія	Міністерство туризму (Управління з туризму)
Індія, Мексика, Малайзія, Нова Зеландія, Кенія, Оман, Камбоджа, ПАР, Домініканська Республіка	Міністерство туризму

Така модель управління індустрією туризму характерна для багатьох країн, що розвиваються, країн з перехідною економікою, де туризм є одним із основних

джерел валютних надходжень до бюджету, а також деяких високорозвинених з точки зору туризму країн. Він має багату туристичну історію, яка завжди спрямована на підтримку туристичного іміджу. У цих країнах туризму надається важливе значення в державній туристичній політиці.

Реалізація даної моделі потребує: значних фінансових вкладень у розвиток туристичної галузі для створення та підтримки високого рівня національного туристичного продукту та туристичної інфраструктури, надання державної підтримки малому та середньому бізнесу, створення системи безпеки туристів тощо.

У розвинених країнах Європи переважає третя (європейська) модель участі держави в розвитку індустрії туризму. Він передбачає, що питання розвитку туризму вирішуються на рівні спеціалізованого галузевого відомства (централізованої структури, державного органу), яке працює в рамках багатогалузевих багатофункціональних міністерств (зазвичай економічного спрямування) або має статус адміністративний орган, безпосередньо підпорядкований уряду країни, але відносно незалежний (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Органи управління туристичною галуззю (за третьою моделлю)

Країна	Макроекономічний (державний) рівень		Мезоекономічний (регіональний) рівень
	Спеціалізований підрозділ у міністерстві А - Адміністративна діяльність М - Маркетингова політика (кількість представництв за кордоном)	Назва відомства	
Швейцарія	А - Державний секретаріат з економічних питань М - Швейцарська національна туристична корпорація Switzerland Tourism	Входить до складу, підпорядковується	Федеральний департамент економіки Регіональні і локальні Союзи з туризму
Німеччина	А - Федеральний туристичний союз М - Національний туристичний комітет (27)		Міністерство економіки, парламент -

Франція	А - Державний секретаріат з питань туризму та Управління з туризму М - "Maison de la France" (33)	Міністерство економіки, фінансів та промисловості	Регіональні туристичні представництва, підпорядковуються префектам
Італія	А - Департамент з туризму М - Національне управління з туризму (ENIT) (20)	Міністерство економічного розвитку	Місцеві органи влади
Великобританія	А - комітет з питань спорту й туризму М - "VisitBritain" (26)	Міністерство культури, засобів масової інформації та спорту	Tourist Boards в Англії, Шотландії та Уельсі
Іспанія	А - Державний секретаріат з торгівлі, туризму та малого бізнесу, Центральна дирекція з туризму готельна мережа "Paradores" два виставково-конгресних центри М - Іспанський інститут туризму "Turespana" (29)	Міністерство економіки та фінансів	Органи місцевої влади
Австрія	А+М - Австрійський національний туристичний офіс (26)	Міністерство економіки та праці	-
Швеція	А+М - Туристичне управління	Міністерство економіки	-
Сінгапур	А+М - Рада з туризму	Міністерство торгівлі та промисловості	-
Чехія	А - Департамент туризму (Державний секретаріат) М - Національне туристичне управління CzechTourism (27)	Міністерство регіонального розвитку	Департаменти туризму в регіонах
Угорщина	А - Департамент туризму М - Угорський національний туристичний офіс (22)	Міністерство національної економіки	Регіональні комітети з туризму (туристичні ради), інші місцеві організації
Грузія	А+М - Національне туристичне агентство	Міністерство економіки та стійкого розвитку	-
Китай	А+М - Управління зі справ туризму (12)	Держрада (уряд)	-

У різних країнах світу спеціалізовані галузеві одиниці (державні чи напівдержавні) мають різні назви, але по суті всі вони є національними туристичними адміністраціями (далі – НТА), до компетенції яких входить формування державної туристичної політики.

Доцільно придивитися до європейської моделі розвитку, оскільки вона видається найбільш прийнятною для України. Характерними ознаками цього виду розвитку туризму є: сумісність інтересів держави, місцевої влади та приватного бізнесу; взаємовигідні форми взаємодії органів управління на макроекономічному та мезоекономічному рівнях; у країнах є багато інших організацій, які займаються питаннями розвитку туризму (працюють під адміністративним контролем вищезазначених структур або автономно). Така схема роботи виявилася дуже плідною для залучення фінансових ресурсів приватного сектора для вирішення актуальних завдань розвитку національної економіки.

Багато країн світу, уряди яких вважають туризм одним із головних напрямів розвитку національної економіки, мають стратегічні (державні) програми розвитку туризму (національні туристичні стратегії), які забезпечені відповідним фінансуванням та податками. заохочення та інше. Наприклад, уряд Угорщини визнав розвиток індустрії туризму стратегічним питанням, у країні розроблено план Сечені, у Словаччині реалізуються Програма підтримки розвитку туризму та Програма кредитної підтримки.

Обов'язковим елементом Стратегії розвитку туризму є активна робота з розвитку законодавства у сфері туризму та його гармонізації з нормативно-правовою базою Європейського Союзу. Одним із основних елементів національних стратегій розвитку туризму є організація туристично-інформаційних центрів (ТІЦ), які надають вичерпну інформацію туристам про місця їхнього перебування, їх пам'ятки та екскурсії, рекламно-інформаційну продукцію. брошури, каталоги, карти) тощо. Європейські ТІЦ функціонують у формі відділів державних органів або на базі музеїв чи туристичних баз, оснащених сучасною комп'ютерною технікою.

У рамках стратегії розвитку туризму державну підтримку доцільно спрямувати на розвиток наукового потенціалу та створення умов для інноваційної діяльності. Стратегія розвитку туризму визначає стратегічні завдання туристичної

галузі, а Загальнодержавна програма розвитку туристичного продукту розробляє заходи стимулювання розвитку пріоритетних видів туризму (сільського, зеленого, екологічного, стимулюючого, ділового, конференц-туризму, туристичного туризму). і т.д.). , що забезпечує покращення соціально-економічних показників розвитку національної економіки. Практика розвитку окремих видів туризму за кордоном може бути використана у вітчизняній практиці.

Для розвитку туризму в Україні необхідно використовувати досвід зарубіжних країн, спрямований на створення та зміцнення позитивного іміджу України як туристично привабливої країни. Найбільш прийнятною для України є «європейська» модель розвитку туристичної галузі. Як показує досвід більшості країн з успішним розвитком індустрії туризму, ефективно реалізувати державну політику в індустрії туризму може лише окрема структура – національне туристичне управління. Чітко визначені функції відділів НТА; Організаційна структура має широку мережу як в країні, так і за кордоном. Дуже важливо, щоб УТА у розвинених країнах Європи тісно співпрацювала з місцевою владою та приватним бізнесом.

Для ефективної роботи цієї моделі доцільно забезпечити державне фінансування мережі за такими напрямками:

- розроблення стратегічної програми розвитку туризму;
- створити національний туристичний продукт та створити мережу туристичних офісів за кордоном для ефективного просування цього продукту;
- визначення перспективних видів туризму;
- використання сучасних інформаційних технологій;
- маркетингова, рекламна та інформаційна діяльність;
- організація комерційних центрів;
- створення національного туристичного інтернет-порталу;
- проведення політики стимулювання інвесторів, організація кредитної програми підтримки проектів розвитку туристичної інфраструктури;



- приведення нормативно-правової бази туристичної галузі у відповідність до міжнародних стандартів.

Реалізація зазначених заходів дозволить збільшити темпи розвитку туристичної галузі, проводити активну національну політику в цій важливій складовій економіки України та вимагатиме подальшого вивчення досвіду України з розвитку туризму.

## **1.2. Пріоритетні напрями розвитку туризму в Австрії**

Туризм в Австрії має давню історію. У 20 столітті велика увага приділялася підготовці фахівців, які працюватимуть у сфері розвитку туризму в країні. У 1980-х роках, як і в Австрії та Швейцарії, було мало туристів. Однак у 1990-х роках кількість туристів зросла до 17-18 мільйонів на рік. Австрія має два сезонних піки для туризму - один влітку і один взимку. У літній сезон більше ніж на добу сюди приїжджає 50% туристів, а взимку – 30%. У туристичних атракціонах відвідуваність менш сезонна. Переважна більшість туристів – 93% – приїжджають до Австрії на автомобілях [21].

Гірськолижний туризм. Австрія в основному відома розвиненим гірськолижним туризмом. Бурхливий розвиток туризму, організація масового відпочинку лижників, створення необхідних комфортних умов призвели до створення цілої галузі зимових видів спорту, яка займає чільне місце в народному господарстві. Частка зимового туризму (грудень-лютий) становить 30% туристичного потоку. Австрія вже давно робить ставку на розвиток зимового туризму і досягла значних успіхів. Гірські лижі в Австрії можливі практично скрізь, адже гірський ландшафт Австрійських Альп забезпечує найкращі умови для повноцінного зимового відпочинку на будь-який смак. Через Альпи розкинулася мережа гірськолижних курортів. Практично всі гірськолижні курорти обладнані сніговими гарматами, тому катання гарантовано в будь-яку погоду. Тут ретельно

доглядають схили, регулярно закривають підйомники, а на всіх станціях працюють рятувальні служби. Тому кататися на лижах в Австрії комфортно і безпечно [22].

Оздоровчий туризм. Гірськолижні бази розташовані поблизу термальних джерел. Термальний і гірськолижний відпочинок користується попитом у широкого кола споживачів. Наприклад, це може бути досвідчений лижник, стан здоров'я якого не дозволяє як раніше проявляти себе на схилах, але він ще не повністю кинув лижі. Чудовий варіант для такого клієнта – курорт, який поєднує оздоровлення та гірськолижний спорт. Серед австрійських курортів найвідоміші Бад-Гаштайн і Бад-Хофгаштайн, що знаходяться у федеральній землі Зальцбург. Крім того, вони практично сусіди (між ними 8 км + один скіпас). Бад-Гаштайн на висоті 1100 м і Бад-Хофгаштайн на висоті 858 м розташовані в центрі долини Гаштайн. Джерела їх однакові і вони рясні (термальні води, радон). На цих двох курортах ви знайдете кілька інгредієнтів, необхідних для повноцінного відпочинку: лікувальні галереї, курорти та катання на лижах.

Інша станція в Австрії, Бад-Клайнкірхгайм, знаходиться в Каринтії. Тут є два термальних комплекси з температурою води 28 °C і 34 °C - Roemerbad і Kathrein Therme, з критими і відкритими басейнами, масажними кабінетами, соляріями, кімнатами відпочинку. Всі води мають тонізуючі властивості. Нещодавно біля популярного російського курорту Зельден в Тіролі відкрився новий спа-комплекс Aqua Dome. Тут є не тільки звичайні альпійські спортивно-оздоровчі комплекси, всілякі сауни та басейни, а й супер готель 4\* (140 номерів, бар, ресторан і конференц-зал на 300 місць). Сама термальна частина комплексу складається з водоспадів, басейнів, багатьох саун, лазень (фінська сауна, трав'яна сауна, крижаний сад, соляна печера, турецькі лазні та ін.) і джакузі [23].

Екскурсійний туризм. Відень та інші центри є основними об'єктами туристичного туризму. Відень дивним чином поєднує в собі якості промислового центру і туристичного курорту. Ось чому німці та інші європейські народи так люблять Австрію. Тут навіть на вершині немає надмірностей, характерних для всіх

великих міст. Увечері на приємних вулицях Відня радіють не тільки мандрівники, а й австрійці. Австрія має найнижчий рівень злочинності в Європі. Тут можна без побоювання гуляти в будь-який час доби, як на околиці, так і в центрі міста.

Міська влада докладает максимум зусиль, щоб зробити місто комфортним для туристів: у центрі працюють безкоштовні інформаційні пункти, де можна отримати інформацію про місто, на всіх станціях метро та у розважальних закладах є безкоштовні туалети. Дуже популярний влітку "Сора Саграна" розташований на острові біля зони відпочинку Reichsbrücke. Тут з'явилися десятки кав'ярень і ресторанів під відкритим небом. У червні на острові проводяться міжнародні музичні фестивалі відомих груп [24].

#### Велосипедний туризм.

В Австрії дуже розвинений велосипедний туризм. У Відні та по всій країні побудовані тисячі кілометрів велосипедних доріжок. Так існує відомий велосипедний маршрут вздовж Дунаю з Відня до Німеччини. Багато віденців їздять на роботу на велосипеді. Водії звертають увагу на велосипедистів і поступаються їм дорогою. Розширений прокат велосипедів і обслуговування велосипедів.

Багато австрійських велосипедних маршрутів пов'язані з європейською мережею маршрутів. Euro Velo n.7 - Норвегія, Фінляндія, Швеція, Німеччина, Чехія, Австрія, Італія. Euro Velo 9 - Польща, Чехія (Єсенік, Оломоуц, Брецлав, Австрія, Словенія, Хорватія) Першим було відкрито довгий маршрут, що сполучає Прагу та Відень. Маршрут створений за допомогою Greenways і носить його ім'я [25].

#### Екологічний туризм.

Австрія відома не тільки як країна з багатим культурним життям і численними гірськолижними курортами. У федеральній землі Нижня Австрія ви знайдете прекрасні гори, широкі річкові долини та невеликі пагорби, вкриті полями. Помірно-континентальний клімат з відносно теплою зимою і жарким літом, а також відсутність великих промислових підприємств створюють чудові умови для екотуризму. Тут багато озер, тому можна відпочити біля води. Місто Кремс відоме.

Це стародавнє місто вільно розкинулося в долині однойменної річки. Популярністю серед іноземних туристів користуються романтичні прогулянки на човні чи рибалці, прогулянки набережними, короткі поїздки до сусідів [26].

### **1.3. Методичні аспекти країнознавчих досліджень**

Виділимо кілька основних груп:

1) загальні - аналіз, синтез, індукція, дедукція, моделювання, абстрагування, узагальнення;

2) теоретичні - досвід, гіпотетичний перехід від абстракції до конкретності, аксіоматичний метод, математична формалізація;

3) соціологічний – суспільно-політичний досвід, контент-аналіз, анкетування, інтерв'ю, опитування, спостереження, дослідження соціальних напрямків;

4) соціально-психологічний – соціально-психологічний досвід, спостереження, контент-аналіз, соціометричне опитування, тестування, шкалювання;

5) порівняльні - порівняльно-географічні та порівняльно-історичні, видовий аналіз, сезонність, хронологічне, ретроспективне, прогностичне, послідовне порівняння;

6) емпіричний – практичний досвід, статистика (аналіз статистичного матеріалу), конкретне моделювання;

7) функціональна система - системний, інституційний, функціональний, структурно-функціональний аналіз, композиція, декомпозиція;

8) діяльнісний - метод прийняття рішень, раціональний, змішаний аналіз, теорія груп, метод дії;

9) Спеціальний – картографічний, метод збору відомостей про місцеві звичаї, експериментальне вивчення місцевих звичаїв, «масштабна гра», метод індексування та ін.

Краєзнавчі принципи – це основні методологічні принципи, на основі яких проводяться краєзнавчі дослідження [28]. Ці принципи включають:

1) територіальний - вивчення типу просторової зміни природних умов, поєднання природних ресурсів і природокористування, матеріалізація виробничого процесу. Він базується на властивостях геопросторового простору, основними з яких є просторова регіональність (поділ на окремі частини), взаємодія компонентів, континуїтність (безперервність розвитку структури регіону, регіонів і простору в цілому) та обачність. . , структура, внутрішня суперечливість, цілісність;

2) комплексність – забезпечення пропорційного та збалансованого розвитку. Це взаємообумовлений і пропорційно узгоджений розвиток загальної геосистеми, поєднання суспільних інтересів і збереження природних умов [29];

3) територіальна цілісність - виникає внаслідок об'єктивного взаємозв'язку природних і соціально-економічних процесів і явищ, що відбуваються в певній територіальній зоні. Як частина географічного простору, регіон — це сукупність його природного середовища, економіки та населення. Завдяки певним типам взаємовідносин між цими трьома областями створюються різні типи областей [30];

4) системність – розглядає об'єкт сільської хати як складну динамічну систему, під якою слід розуміти сукупність елементів, що перебувають у взаємозв'язку та взаємозв'язку та утворюють певне ціле, єдність [31].

Необхідність принципу системності в країнознавстві пояснюється тим, що дослідження часто проводяться в умовах невизначеності, яка є наслідком великої кількості факторів, які не завжди піддаються кількісній оцінці або не всі з них піддаються кількісній оцінці. Тому необхідно придумувати альтернативні рішення, а потім аналізувати їх, щоб вибрати найбільш ефективне. Принципи системного аналізу дозволяють виявити недоліки старих традиційних методів створення та вирішення нових проблем або задач, а також сформулювати нові задачі, проблеми, їх структурно-типологічні характеристики, покласти в основу дослідницькі програми [32].

## РОЗДІЛ 2. ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ТУРИСТСЬКА ПОЛІТИКА АВСТРІЇ

### 2.1. Туристичний потенціал та туристична інфраструктура Австрії

Конкуренція на туристичному ринку є жорсткою. Щороку Всесвітній економічний форум обирає найкращі туристичні напрямки у 140 країнах світу та оцінює їх привабливість та потенціал розвитку. Серед яскравих переможців Австрія посідає третє місце у світі з точки зору туризму та прагне покращити його. Ця тенденція зумовлена наявністю вагомих фактів. Австрія – порівняно невелика за площею та населенням країна, але справжній гігант у сфері туризму. Беззаперечним лідером серед ЄС-15 є Австрія з доходом на душу населення 1752 євро. Загалом Австрія посідає сьоме місце в Європі та одинадцяте у світі [33].

В таблиці 2.1. наведено топ-10 туристичних країн за 2021 рік.

Таблиця 2.1

Топ 10 туристичних країн за 2021(індекс конкурентоспроможності подорожей і туризму)

Країна	Індекс конкурентоспроможності
Швейцарія	1
Німеччина	2
Австрія	3
Іспанія	4
Велика Британія	5
США	6
Франція	7
Канада	8
Швеція	9
Сингапур	10

Джерело: [33]

Австрія є однією з найбільш успішних та інноваційних країн Європейського Союзу, і з 2008 року до сьогодні вона пережила роки економічної нестабільності краще, ніж більшість європейських країн. Розташування бізнесу в Австрії

характеризується сучасною інфраструктурою, високоякісними технологіями, добре навченими та мотивованими працівниками, а країна пропонує політичну, соціальну та економічну стабільність і високий рівень безпеки.

Австрія також є ідеальною базою для виходу на ринки динамічних регіонів Східної та Південно-Східної Європи. У країні є всі передумови для подальшого розвитку якісного туризму. У перспективі туристичний потенціал країни великий. Як туристична країна Австрія відповідає всім вимогам: незаймана природа та гарний ландшафт, природні ресурси, переважно культурний ландшафт, пишні луки та пасовища, чиста вода, хороша якість повітря тощо. Ці природні багатства в поєднанні з однією з найрізноманітніших культурних пропозицій – високою якістю життя та безпекою, а також мінімальними проблемами забруднення навколишнього середовища – роблять Австрію туристичним напрямком з великим майбутнім потенціалом. Від Альп до степового озера, кожен знайде щось для себе. Багато регіонів пропонують різні та унікальні враження від відпочинку в Австрії. Туристична пропозиція дуже широка, Hüttengaudi - сільські розваги, Salzburger Festspiele - фестиваль у музичній столиці Австрії Зальцбурзі [34].

Крім катання на лижах і піших прогулянок, найпопулярнішими видами діяльності є: екскурсії і, звичайно ж, дегустація кулінарних шедеврів. Австрійські клієнти можуть насолодитися різноманітними делікатесами у всесвітньо відомому ресторані Sachertorte, де подають найвідоміший у світі шоколадний торт, від ситного Brettläuse з сосисками до регіональних десертів [35]. За статистикою, гірський і лижний туризм є найпопулярнішими напрямками в Австрії. І не даремно, оскільки лижі приносять Австрії справжню спортивну славу та багатство. Лише у 2017 році було продано лиж на 4,6 млн євро, 60 відсотків усіх продажів лиж припадає на пункти прокату зимового спорядження, розташовані на багатьох зимових курортах [36].

В табл. 2.2 зазначені найпопулярніші зимові та літні розваги в Австрії.

## Найпопулярніші зимові та літні розваги в Австрії (в % відпочиваючих)

Зимові розваги	Відпочиваючі,%	Літні розваги	Відпочиваючі,%
Міський	8	Розслаблення	39
На природі	8	На природі	30
Кемпінг/гірський	9	Термальні джерела	19
Шопінг	9	Велосипедний	12
Розслаблення	11	Міський	12
Зимовий сезон	35	Екскурсійний	11
Гірський відпочинок	66	Шопінг	10
		Культурний	10
		Кемпінг/гірський	40

Джерело: [37]

Щодо фінансових інвестицій, то Австрія має широкий спектр діяльності [37]. Не дарма він приваблює міжнародних інвесторів, курортно-міський туризм зростає з кожним роком. Багато міжнародних інвесторів вже користуються перевагами культури, ландшафту та висококваліфікованої робочої сили Австрії. Ці інвестори: Accor, Arabella Sheraton, Best Western at Hilton, Le Meridien and Marriott at Rosenberger and den Sofitel, Steigenberger and StarwoodHotels [38]. Цікаво відзначити, що міський туризм в Австрії має темпи зростання вище середнього. За останні десять років кількість туристів, які відвідали країну, зросла більш ніж на 50%, і в 2018 році вона досягла 9,2 мільйона осіб.

Окрім міського туризму, туристичні напрямки також швидко розвиваються. Die Motel One Group і Landal GreenParks є найбільшими транснаціональними компаніями, які постійно інвестують в Австрію. Для Motel One Group Австрія виявилася дуже привабливою в основному завдяки своїй стабільності та традиційно зростаючому готельному ринку [39]. Відень є одним із найкращих напрямків у Європі з такими містами, як Берлін і Лондон, а столиця пропонує чудові можливості для доступного та елітного життя.

Готельний менеджмент.



З літніми екскурсіями та зимовими видами спорту Австрія є цікавою країною в будь-яку пору року. Водночас Австрія є традиційною країною зимового туризму. Поряд зі Швейцарією ця країна є «лижною Меккою» для європейців. Для Австрії туризм є основним джерелом доходу, який закриває традиційне негативне сальдо торгівлі. У республіці сформована і введена в дію ефективна система обслуговування туристів. Багато міст і сіл (Кіцбюхель, Санкт-Антон, Майрхофен та ін.) стали найбільшими морськими курортами Європи, де колишні селяни займаються готельним бізнесом. У країні розвинена туристична інфраструктура. В Австрії працюють такі відомі готельні мережі, як Radisson, Hilton, Holiday Inn, Savoy і Marriott. Ці готелі в основному розташовані у великих містах Австрії.

#### Транспорт і зв'язок.

Транспортна система Австрії розвинена та ефективна. Австрія – одна з найбільш «залізничних» країн Європи. Протяжність залізниць понад 6000 км. Австрійські федеральні залізниці справедливо пишуться своєю бездоганною чіткістю та точністю залізничного сполучення. Мережа поштових автобусів також дуже добре розвинена і часто використовується для коротких поїздок між селами та поїздок у межах села. Філії автопрокатів є у всіх великих містах країни. Місцеві дороги у відмінному стані, але гірські дороги потребують догляду. Рух по Австрії правильний. Для оренди автомобіля потрібна кредитна картка. В Австрії стягується податок за користування автомагістралями (купівля так званої віньєтки, автомобілі коштують 7,70 за 10 днів), для орендованих авто в Австрії віньєтка вже є і входить у вартість.

Громадський транспорт: метро (у Відні), автобус, тролейбус (у Зальцбурзі), трамвай.

На 160 станціях ви можете взяти велосипед напрокат і повернути його в пункт прокату на іншій станції.

В Австрії є багато велосипедних маршрутів, багато з них через Дунай і Шварцвальд у Німеччині до Відня. Основні види транспорту в горах: фунікулери,

канатні дороги, підйомники, сани. У сезон гірськолижні курорти працюють за системою ski bus.

Харчові підприємства.

Для багатьох австрійців основним прийомом їжі в день є обід, а не вечеря. У більшості закладів є повне меню, окреме обіднє меню, щоденне меню та обід із двох чи трьох страв, які часто записуються крейдою на спеціальній дошці на вулиці. Слід пам'ятати, що при подачі хліба він ніде не закріплений - часто офіціант запитує, скільки він з'їв, і пише окрему позицію в рахунку. Денні та вечірні розваги австрійців традиційно зосереджені на традиційних кафе. Тут можна випити кави, почитати пресу, поїсти та відпочити в приємній та спокійній атмосфері.

Заклади, де подають пироги і печиво до кави, часто називають кафе - кондитерська або кафе - кондитерська фабрика. Багато пропонують сніданок і вечерю, але вибір більш обмежений, ніж в ресторанах - холодне м'ясо, сир, копчена риба, хліб, вино або пиво.

Багато барів і нічних клубів відкриті до пізнього вечора, часто з живою музикою або діджеями. Користуються також популярністю винні підвали в передмістях Відня, на схилах Вінервальда та інших виноробних регіонах Нижньої Австрії, Бургенланду та Штирії. Сьогодні більшість винних погребів пропонують простий шведський стіл з молодим вином (зазвичай білим), традиційним інтер'єром і музикою. Винні підвали можуть працювати лише 300 днів на рік, а якщо заклад працює, то за традицією біля входу має стояти купа хвойних дерев. Атмосфера тут в цілому дуже спокійна, традиційна кухня - гуляш, фрикадельки різних кольорів, смажене м'ясо, відварна картопля і капуста, супи, різні види місцевих сирів і копченостей.

Таверни розкидані по невеликих містах і селах країни. Зазвичай тут подають всілякі ковбаси, шинку, густі супи, овочеві страви, красиві пироги з різними начинками і т.д. У великих містах Австрії дуже поширені ресторани Würststan (буквально «ковбасний магазин»), де пропонують булочки чи багети, салат,

квашену капусту чи картоплю та кілька видів ковбаси. Піцерії можна побачити всюди, більшість з них мало чим відрізняються від подібних фаст-фудів у всіх країнах Європи. Перекусити недорого можна і в звичайному кафе – у більшості є спеціальне меню з двох страв.

Ви можете скористатися одним із ресторанів самообслуговування, які ви знайдете в більшості великих міст - вони пропонують звичайний фастфуд. Ресторани Австрії пропонують більш-менш європейську кухню. У більшості ресторанів є щотижневі вихідні, що має бути зазначено на вивісці. Тендери не приймаються в ресторанах, кафе та магазинах [40].

## **2.2. Забезпечення ефективного використання туристичного потенціалу**

Для того щоб визначити перспективи розвитку туризму в тій чи іншій місцевості, необхідно оцінити відповідність матеріально-технічної бази іноземного туризму розмірам туристичних ресурсів, а також попиту на даний туристичний продукт. Дуже важливо уникати переоцінки туристичних ресурсів. Так, певний інтерес у цьому відношенні може представляти пам'ятка стародавніх часів, але порівняно з іншими пам'ятками архітектури міжнародного рівня вона може не привабити великої кількості іноземних туристів, тому значні інвестиції будуть вкладені у створення матеріальної туристичної бази. в Киргизії. Ця зона буде неефективною.

Австрія - країна з цілорічним туристичним сезоном. В Австрії в історії накопичилися голоси різних традицій: німецької, угорської, чеської, італійської. Він протягом століть визначав самобутність і красу австрійської культури. Перетин багатьох культур протягом століть створив тут унікальну архітектуру. Відень, тисячолітня австрійська столиця, довгий час була культурним центром Європи завдяки своїй чудовій архітектурі, численним музеям, художнім галереям, концертним залам і всесвітньо відомій Віденській державній опері.

У місті можна знайти практично всі види мистецтва. А нещодавно відкриті віденські лазні привернули до міста любителів здорового способу життя. Відень вважається одним із найчарівніших міст Європи, і його обов'язково варто відвідати кожному. Місто займає особливе місце в Австрії та Європі. По-перше, Відень домінує у всіх сферах життя Австрії, її головний фінансовий, торговий, промисловий, транспортний, науковий і культурний центр. По-друге, в цей час Відень на століття розвивався як столиця великої європейської держави. У цьому плані його можна порівняти з Парижем, Лондоном, Берліном, Римом і Мадридом. Це одне з найкрасивіших міст не лише Європи, а й усього світу. Місто двічі входило до списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Відень — це коло, що перетинає Дунай. Його центральна частина - центр міста Кельце - являє собою ланцюг бульварів, що утворюють кільце.

Саме в цьому кільці знаходяться найкрасивіші туристичні місця та пам'ятки міста, які можна оглянути протягом декількох годин. Після кільця йде Гуртель - ще одне кільце. Про красу і самобутність Відня розповідають десятки книг, його оспівано в народних піснях і віденських вальсах, йому присвячені оперети. Однак повний портрет цієї європейської столиці ще нікому не вдалося створити. Жилка багатогранна. Майже в центрі міста знаходиться знаменитий собор Святого Стефана. Великий старовинний храм залишається однією з найвищих будівель міста. Цей собор є такою ж святинею австрійських католиків, як і італійський собор Святого Петра. Це символ Відня. Ще одна дуже відома пам'ятка Відня - імператорський палац Хофбург. Це велика біла будівля з вежами по обидва боки. Посередині - орел, що символізує династію Габсбургів. Палац вражає насамперед розмірами внутрішнього двору [42]. Сьогодні Відень – це місто з найвищим рівнем туризму: першокласний готельний сервіс, відмінне ресторанне обслуговування, чудова культурна програма та приємна атмосфера. Все це дозволяє австрійцям вважатися чемпіонами світу з туризму. Таким чином, виходячи з вищенаведених елементів, слід зазначити, що Відень все ще є культурним центром світового

значення. Він має дуже багату культурну спадщину та репутацію одного з найкрасивіших міст Європи. Серед визначних пам'яток — собор Святого Стефана, палац Хофбург (колишня резиденція Габсбургів), палаци та парки Бельведер і Шенбрунн, а також парк Віденський ліс. Тому слід зазначити, що столиця Австрії має хороший туристичний потенціал, який в свою чергу приносить країні високий дохід завдяки туристичній галузі та сприяє стабільному рівню туристичного потоку. Великою перевагою є сервіс та якість обслуговування, що робить перебування туристів набагато комфортнішим.

Австрія має високий рівень економічного розвитку, що сприяє розвитку туристичної інфраструктури. Уряд прийняв різні програми розвитку туризму, в яких вказано пріоритетні напрямки туризму та особливості географії. Тому найближчим часом очікується, що туристичний експорт (розвиток в'їзного туризму) стане більш конкурентоспроможним на світовому ринку. Австрія – це унікальне відчуття збагачення. Це чудова та унікальна культура, багата місцевими звичаями та традиціями. Це старовинні замки, середньовічні села, безліч музеїв і виставок, смачна місцева кухня і гостинні австрійці. Австрія пропонує можливість доторкнутися до природної, культурної та духовної спадщини країни. Австрія нікого не залишає байдужим, коли мова йде про цю країну. Ця країна, яка поєднує в собі високі природно-кліматичні, культурно-історичні та соціально-економічні умови, також може розраховувати на більш високий рівень розвитку туризму [43].

### **2.3. Розвиток туристичної системи та туристична політика Австрії**

Австрія є одним з головних туристичних напрямків у світі. Розвиток туризму в Австрії, з одного боку, наявність туристичних ресурсів, таких як Альпи, Дунай, багата історія та культура країни, красиві міста, річки та озера, з іншого боку, добре розвинена інфраструктура, економічна, політична та соціальна стабільність, висока якість життя та рівень обслуговування, а також зручне географічне розташування в

центрі Європи. Туристична галузь Австрії представлена такими видами туризму, як культурно-пізнавальний, рекреаційний, екскурсійний, лікувально-оздоровчий, розважальний, спортивний, у тому числі гірськолижний та альпінізм. Найпопулярнішими регіонами для іноземних туристів є Тіроль, Зальцбург, Відень і Каринтія. Розвиток туристичної галузі буде забезпечено необхідною інфраструктурою. Австрія має 1098 канатних доріг і підйомників, 23 700 га гірськолижних трас, 60% з яких можуть бути покриті штучним снігом. Кожне шосте лижне змагання у світі відбувається в країні [44].

Крім того, в країні є шість національних заповідників, 48 природних парків, 695 вершин вище 3000 метрів над рівнем моря і 74 276 км туристичних стежок. Країна має хороші можливості для ділового туризму. Австрія має понад 200 конгрес-готелів, 80 конгрес-залів і виставкових залів та інших спеціальних залів, які можуть провести 4300 конгресів і 8500 конференцій, що приваблює багатьох бізнес-туристів. Відень входить до п'ятірки найважливіших конгресних міст світу. Туризм відіграє важливу роль в економіці Австрії. У 2019 році прямий внесок туристичного сектору у ВВП країни склав 25 288 мільярдів доларів або 1,13% від загального ВВП. У туристичному секторі Австрії працює близько 300 000 осіб. У 2016 році міжнародні доходи перевищили міжнародні витрати в Австрії приблизно на 4,3%, що на 1,99% більше, ніж у попередньому році. В країні спостерігається позитивна динаміка надходжень від іноземного туризму [45].

Австрія - чудове місце для відпочинку. Тут є всі передумови для надання якісних туристичних послуг. Це створює умови для зростання туристичного потоку в країні, сприяє зростанню доходів від туризму. У результаті Австрія зараз є лідером у Європі за рівнем доходу на душу населення. Зокрема, в країні цей показник становить 48 634 дол., що більше, ніж в Італії (30 657 дол.), Франції (39 257 дол.) і Німеччині (45 456 дол.) [46]. Щороку Всесвітній економічний форум аналізує найпривабливіші туристичні напрямки та оцінює потенціал розвитку туризму приблизно в 140 країнах.

Австрія посідає 11 місце у світі за індексом конкурентоспроможності туризму, випереджаючи такі європейські країни, як Португалія, Швеція, Греція та Кіпр, і трохи поступаючись Іспанії, Франції, Німеччині та Італії. За даними Всесвітнього економічного форуму Австрія займає 12 місце в інфраструктурі туристичних послуг. Аналіз динаміки туристичного потоку в Австрії показує, що іноземний туризм більш ніж удвічі переважає внутрішній. Для зовнішнього та внутрішнього туризму ця тенденція останніх років є позитивною. Зокрема, приїзд іноземних туристів зріс з 30 млн 816 тис. осіб у 2018 році до 31 млн 884 тис. осіб у 2019 році. Якщо поглянути на розвиток туризму з точки зору Австрії, то найбільше ночівель іноземних та вітчизняних відвідувачів у Тіролі (46 955 000), Зальцбурзі (27 510 000), Відні (14 962 000) та найменших місцях. - Бургенланд (3084 тис.) [47].

Найпопулярніші курорти Австрії знаходяться в регіоні Тіроль. Одним із найвідоміших є Інсбрук, який двічі приймав зимові Олімпійські ігри. У східній частині Зальцбурга і західній частині Штирії розташований найбільший гірськолижний район Європи - Скі Амаде. В області 28 гірськолижних курортів і понад 356 лижних трас протяжністю 860 км. На півночі Каринтії, в одній з долин на висоті 1100 м, розташований відомий морський курорт Бад-Клайнкірхгайм. Тут, біля гірськолижних трас, розташовані термальні джерела, де туристи можуть оздоровитися. Відень є не тільки важливим туристичним центром Австрії, а й культурним центром Європи. Ефективна туристична політика є важливою для розвитку туристичної галузі країни, як на національному рівні, так і на рівні окремих локацій [48].

Туристична політика – це цілеспрямована система державних, громадських і приватних структур для розробки та впровадження методів, механізмів та інструментів правового, економічного, соціального та іншого впливу з метою забезпечення ефективного та постійного розвитку туристичного комплексу. , задоволення внутрішнього та зовнішнього попиту на туристичні послуги та товари в рамках раціонального використання наявного туристичного потенціалу.

Національна туристична політика — це комплекс дій і державних заходів, що визначають створення базових умов для розвитку індустрії туризму, раціонального використання туристичних ресурсів, економічної ефективності досліджуваної галузі. Основою національної туристичної політики має стати розробка принципів розвитку туристичної галузі, створення рамкових умов та визначення стратегічних напрямків. Державна туристична політика міститься в концепціях і цільових програмах розвитку туризму, які визначають умови їх реалізації [49].

Це має створити основу для реалізації регіональної туристичної політики. Станом на січень 2018 року національну туристичну політику Австрії здійснює Федеральне міністерство сталого розвитку та туризму. Зокрема, нова урядова програма має на меті покращити базові умови та бізнес-середовище, а також представити Австрію як конкурентоспроможний туристичний напрямок. Національна туристична політика спрямована на зменшення фінансового та адміністративного навантаження на малий і середній бізнес у сфері туризму, заходи щодо підготовки кваліфікованих кадрів, а також розробку та реалізацію спільної національної стратегії розвитку туризму. Цей стратегічний підхід також включає зміцнення національного бренду, інтернаціоналізацію ринків, фінансування бізнесу, інновації тощо. включає такі важливі питання, як [50]. Продовжує активізуватися співпраця на національному та регіональному рівнях, зокрема, у просуванні туризму на міжнародних ринках. Національною організацією маркетингу туризму в країні є Австрійська національна туристична рада (далі ANTO) у співпраці з австрійськими партнерами в туристичному секторі, яка відповідає за підтримку та підвищення конкурентоспроможності Австрії як туристичної країни. Таким чином, АНТО робить вагомий внесок у збільшення частки Австрії на ринку міжнародного туризму. З 1955 року основною метою організації (заснована як «Австрійська організація реклами в туризмі», перейменована в «Австрійська національна туристична рада» в 1989 році) було



створення іміджу Австрії як країни з необмеженими туристичними можливостями [51].

Пріоритетними завданнями АНТО є:

- просування бренду «Відпочинок в Австрії»: бренд вирізняє Австрію з-поміж інших туристичних країн та додає емоційного забарвлення перебування в Австрії;
- врахування найбільш перспективних міжнародних ринків австрійського туризму з використанням інноваційних та сучасних маркетингових інструментів;
- Партнерство з австрійськими туристичними компаніями. Як правило, вся діяльність організації фінансується з бюджету АНТО.

Водночас запропоновані пропозиції та послуги пропонуються всім учасникам туристичного сектору.

Австрійський банк розвитку туризму гарантує фінансування державних і приватних проєктів, спрямованих на розвиток туризму в регіоні. Метою фінансової установи є фінансування необхідних проєктів, враховуючи структуру та особливості розвитку туристичної сфери в межах конкретного регіону, створюючи таким чином індивідуальні пакети підтримки конкретних ініціатив та пропозицій того чи іншого регіону. . Австрія. Тісна співпраця між відповідними державними установами та Австрійським банком розвитку туризму сприятиме економічному використанню державних коштів, виділених на розвиток туристичної галузі в регіонах, та полегшить доступ приватних туристичних підприємств до джерел фінансування своїх проєктів. АНТО фінансується міністерством (75%) та Федеральною палатою економіки Австрії (25%). Основними завданнями АНТО є дослідження ринку, бренд-менеджмент, маркетинг, туризм та інформація [53].

У 2016 році Національна рада з туризму виділила з бюджету близько 52 млн євро, з яких 22,2 млн євро пішли на фінансову підтримку малого та середнього бізнесу та управління Австрійського банку розвитку туризму. До річного бюджету АНТО виділено 24,1 млн євро, 5,5 млн євро надано міністерством у вигляді індивідуальних грантів для співфінансування туристичних проєктів і контрактів на

обслуговування. Крім того, 77,8 млн євро з Європейської програми відновлення було виділено на кредити малим і середнім підприємствам у туристичній сфері. Окрім національного бюджету, дев'ять країн мають власні туристичні бюджети для підтримки програм розвитку туризму [54].

Основними перспективами австрійської туристичної політики є: необхідність диверсифікації основних ринків збуту; координувати маркетингові зусилля; стимулювати інвестиції та інновації; покращити доступність; вирішення проблем зайнятості на ринку праці; вивчення та вирішення проблем туристичної мобільності, зміцнення взаємодії туристичних, транспортних і природоохоронних органів. Австрія надає великого значення розвитку туризму. Вживається багато заходів для цільової та ефективної підтримки інноваційних компаній. Таким чином, Австрія є однією з найбільш розвинених туристичних країн світу. У країні створені сприятливі умови для розвитку різних видів туризму. Австрія приділяє серйозну увагу розвитку туристичної інфраструктури та підготовці висококваліфікованих фахівців у сфері туристичних послуг. Туризм є важливим джерелом прибутку для економіки Австрії, тому країна характеризується високими доходами від туристичної галузі [55].

Розвиток туризму в Австрії характеризується зростанням динаміки туристичних потоків, найвищими в Європі показниками туристичного доходу на душу населення, а також високими показниками розвитку інфраструктури туристичних послуг. Велика частина туристичного потоку припадає на Тіроль, Зальцбург і Відень. На сучасному етапі стратегічними цілями розвитку туризму в Австрії є розвиток туристичного маркетингу, інновації та зміцнення позицій країни на міжнародному туристичному ринку. Подальші перспективні дослідження пов'язані з детальним аналізом регіональних особливостей розвитку австрійського туристичного сектору та пріоритетів туристичної політики, а також аналізом особливостей управління туризмом у регіонах країни [56].

## **РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В АВСТРІЇ**

### **3.1. Проблеми організації та перспективи розвитку туристичної системи в Австрії**

Належне функціонування індустрії туризму в Західній Європі залежить від цілеспрямованої державної політики, яка створює сприятливі умови для розвитку матеріально-технічної бази туризму і забезпечує висококваліфікованими кадрами, здатними змінювати галузь і адаптуватися до умов, що виникають. результат глобалізації сучасного суспільства та глобальної економіки. Як відомо, туризм є важливою складовою успішного розвитку австрійської економіки. За даними Торгово-промислової палати Австрії, у 2017 році дохід туристичного сектору в загальному обсязі ВВП становив 15,5% (\$73,2 млрд).

Австрія є однією з найбільш процвітаючих та інноваційних країн Європейського Союзу. Країна характеризується не тільки стабільним економічним розвитком, високорозвиненою інфраструктурою, наявністю освічених і висококваліфікованих працівників, високою якістю життя, а й привабливими місцями для відпочинку. Туризм є важливою галуззю економіки Австрії, і країна займає чільне місце на міжнародному туристичному ринку. Австрія має репутацію безпечної країни. Такий образ особливо важливий під час кризи. Австрія визнана на міжнародному рівні своїм високим рівнем освіти в галузі туризму, оскільки кваліфікований і доброзичливий персонал є одним з найважливіших факторів якісних туристичних послуг в країні.

Високий рівень розвитку міжнародного туризму в Австрії позитивно впливає на економіку країни та приносить значні фінансові надходження [57]. Австрія приваблює туристів своїми чудовими ландшафтами, чудовою природою та кліматом. Інші критерії, які впливають на вибір туристів, включають хороший

імідж країни, позитивний попередній досвід, різноманітні можливості для відпочинку, співвідношення ціни та якості відпочинку, а також добре розвинену мережу гірськолижних трас.

Важливим фактором розвитку туризму в Австрії є географічне розташування країни. Будучи великим транспортним вузлом повітряного, залізничного та автомобільного транспорту, Австрія стала важливим транзитним вузлом для Європи. Успішна установа в центрі Європи вирізняє цю країну з-поміж інших європейських країн і робить її доступною для транспорту та привабливою для багатьох іноземних туристів [57].

Міжгірські долини також привабливі для туристів, особливо Клагенфурт (Каринтія) і Грац (Штирія), які мають менш природні висотні межі. У країні багато озер. На заході Австрії знаходиться частина великого і глибокого Боденського озера, а на сході - значна частина мілководного Нойзідлер-Зе. Він сприяє розвитку морського туризму та озерних видів спорту, зокрема риболовлі. Існуючі природні умови, добре розвинені транспортні шляхи, а також достатня матеріально-технічна база для туризму - все це завжди створює високий інтерес туристів до цієї країни. Тому не дивно, що Австрія сьогодні входить до 15 найбільш відвідуваних країн. У 2019 році до Австрії приїхало майже 32 мільйони іноземних туристів. Незважаючи на незначне зменшення кількості іноземних туристів, Австрія займає 4,7% світового міжнародного туристичного ринку, що є значним показником для невеликої країни [56]. Австрія досягла такого високого рейтингу в основному завдяки високому рівню туристичної інфраструктури. За кількістю готельних місць Австрія посідає сьоме місце серед країн ЄС з близько 15 тис. готелів і закладів готельного типу.

Невеликі готелі є основним джерелом розміщення туристів в Австрії. Вони достатньо оснащені необхідною інфраструктурою та включають велику кількість засобів активного відпочинку, догляду та занять спортом, що є позитивним фактором для тривалого перебування туристів та професійної спортивної

підготовки. Окрім готелів і закладів готельного типу, для задоволення потреб туристів доступна велика кількість пансіонатів, санаторіїв, кемпінгів, молодіжних будинків відпочинку, альпіністських будинків тощо. Загалом у країні взимку та влітку було створено понад мільйон місць для туристів, причому їх частка припадала на приватний сектор [57].

Загальна завантаженість готелів та інших засобів розміщення в республіці низька через їх високу вартість. За останні роки кількість місць у зимовий сезон збільшилася у зв'язку зі збільшенням попиту туристів на зимовий відпочинок. Щоб підтримувати високий рівень туристичного обслуговування та зберегти свої позиції в умовах жорсткої світової конкуренції, в Австрії постійно будуються нові готелі та курорти. Австрія була першою лижною країною, яка використовувала складні системи підйомників, тому гірські хребти були з'єднані один з одним, а не розділяли сусідні долини. У цій країні вперше в Європі з'явилися великі гірськолижні зони, включаючи кілька курортів, які раніше не були тісно пов'язані і не пов'язані транспортом, а зараз утворюють цілу систему туристичних агломерацій і рекреаційних агломерацій, що є привабливим. ситуація, коли відпочиваючі намагаються максимально використати своє перебування в країні.

Сучасний гірськолижний центр країни включає готельні комплекси; маятникова система, способи перетягування стільців; спуски різної протяжності та складності; траси для початківців; маршрутна служба та контрольно-рятувальна служба; магазини; пункти прокату спортивного інвентарю; лижні школи Хороший рівень розвитку туристичної сфери в країні вимагає інтенсивної підготовки та навчання висококваліфікованих кадрів: лижних інструкторів, лижників, службовців, менеджерів готелів та туризму, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності країни в умовах поточної економічної кризи. . В Австрії функціонує понад 20 освітніх центрів у сфері туризму, два інститути підготовки менеджерів [54].

Туристичний потенціал Австрії різноманітний і культурний. Доповнюють гірськолижні курорти дивовижні пам'ятники архітектури та культурні установи. В Австрії багато соборів, палаців, замків і монастирів та інших культурних об'єктів, які сприяють розвитку курортного туризму. Країна має багату історичну спадщину і велику кількість музеїв, багато з яких присвячені відомим музикантам. До найпопулярніших туристичних пам'яток Австрії відносяться палац Шенбрунн і Альбертинський музей у Відні, Музей кристалів Сваровські в Тіролі, базиліка Маріасель в Штирії та палац Гогензальцбург у Зальцбурзі. В Австрії останнім часом іноземний туризм став важливою галуззю економіки. Глави держав приділяють цьому велику увагу. Протягом десятиліть індустрія снігового відпочинку продовжувала розвиватися. Стабільність та інтенсивність розвитку туризму в Австрії значною мірою пояснюється тим, що країна пропонує найпопулярніші та відносно недорогі види туризму: екскурсійно-туристичний відпочинок і зимові види спорту. У сучасних соціально-економічних умовах розвитку туризм є основним джерелом прибутку в Австрії, покриваючи традиційно негативне сальдо торгівлі країни. Динаміка розвитку туризму, витрати і сальдо туризму мають спільні характеристики з аналогічними показниками в Швейцарії: у 1964-1990 рр. витрати на туризм зростали швидше і зросли в 28 разів, доходи від туризму зросли в 11 разів, позитивне сальдо туризму зросло в шість разів. У 2019 році дохід від туризму в країні склав близько 26 мільярдів доларів. У туристичній галузі Австрії налічується понад 70 тис. середніх і малих туристичних підприємств (готелі, ресторани, санаторії, басейни та пляжі), на яких працює близько 500 тис. осіб. Валовий дохід від туризму як частка ВВП (15,5%).

Австрія є однією з головних країн Європи. На зимовий туризм (грудень-лютий) припадає 40% туристичного потоку. Більшість іноземних туристів, які відвідують Австрію, є вихідцями з країн ЄС. Частка українських туристів в Австрії невелика, але поступово зростає. Серед основних туристичних районів Австрії слід відзначити Тіроль. Це зона альпінізму, туризму та лижного спорту. Інсбрук,

столиця Тіролю, всесвітньо відомий своїм високим рівнем зимових видів спорту. Поруч з цим містом знаходяться шість районів: Гунгербуг, Орлі, Тульфі, Муттерс, Акзамер-Ліцум, Штубай - з необхідними умовами для відпочинку і катання. На заході Австрії знаходиться ще один потужний туристичний гірськолижний район - Арльберг, до складу якого входять знамениті курорти Ісгль, Санкт-Антон і Санкт-Крістоф, Лех, Цюрс і Штубен [56].

Регіон Зальцбург включає однойменну федеральну землю та східну частину Тіролю. Тут розташована так звана «європейська спортивна зона» — морські курорти Целль-ан-дер-Зеє, Капрун і Зальбах, Гінтерглем. Центром федеральної землі Каринтія є морський курорт Бад-Клайнкірхгайм. Це одне з найзручніших і екологічно чистих місць Австрії з хорошою гірськолижною інфраструктурою. В основному на зимових канікулах спеціалізуються землі Форарльберг, Тіроль, Зальцбург і Штирія. Верхня та Нижня Австрія, Бургенланд, Відень, Каринтія мають більший туристичний потік влітку. Що стосується оздоровчого туризму, то найбільшого розвитку він досяг у Верхній Австрії (Бад-Ішгль, Бад-Халль), Штирії (Блумау, Бад-Лойпсдорф, Бад-Вальтерсдорф), Зальцбурзі (Бад-Гаштайн, Бад-Хофгаштайн) і Нижній Австрії. а також медичний осад. Тут розвивається медичний і бальнеологічний туризм. Діловий туризм характерний для всіх великих міст Австрії, особливо для Відня, його частка становить 30-35%. Основною перешкодою для розвитку зимового туризму в Австрії є висока вартість відпочинку для багатьох потенційних туристів. З іншого боку, багаті туристи, які мають можливість відпочити в цій країні, вимагають якості обслуговування. Щоб задовольнити потреби цієї категорії туристів, необхідно збільшити довжину трас, модернізувати інфраструктуру та забезпечити достатній сніговий покрив.

Враховуючи загрозу глобального потепління, це може бути неможливим у найближчі роки, оскільки можливості для розширення доріг у високогір'ї майже вичерпані, а розробка канатних доріг та штучного снігу вимагає значних витрат. На нинішньому етапі розвитку влада повинна звернути серйозну увагу на питання

активного залучення туристів з Канади, США, Мексики, Франції, Іспанії та Бразилії. Ця проблема пов'язана з тим, що, на думку експертів, у цих країнах у найближчі роки буде найвищий темп зростання кількості поїздок за кордон, якщо збільшиться частка іноземних туристів з Бразилії, Мексики, Франції, Іспанії та США. від 4,7% до 8% в Австрії, щорічне зростання може становити 9%. В Австрії інтенсивний розвиток туризму (особливо масового) часто призводить до негативних соціальних та екологічних наслідків через перевантаження екосистеми та інфраструктури [53]. Екологічні проблеми, загострені туризмом, включають придбання землі для доріг та аеропортів, забруднення повітря, спричинене туризмом, засмічення та сміття (особливо в гірських районах), що в поєднанні із загальними тенденціями спонукає до розробки альтернативних туристичних пропозицій. (наприклад, розвиток екологічного туризму).

Країни Центральної та Східної Європи, що входять до колишнього соціалістичного блоку, не мають значної конкуренції з Австрією на туристичному ринку. Наприклад, заможні мандрівники з України, Польщі та Румунії цінують надійність і високі стандарти багатьох закладів, а також безпеку і гостинність відносно близької країни. Найближчим часом ці країни можуть стати конкурентами Австрії на туристичному ринку. Тому в найближчі роки очікується зростання туристичного потоку з цього регіону в країну. Однак, використовуючи передовий досвід австрійської індустрії туризму, у найближчому майбутньому деякі країни Центральної та Східної Європи, такі як Чехія, Угорщина, Польща, в тому числі й Україна, можуть скласти потенційну конкуренцію цій країні в деяких сферах туризму [54].

Пріоритетним напрямком туристичної політики Австрії визначено розвиток екологічного, історичного, культурного та гірськолижного туризму, оскільки ці види туризму приносять найбільшу частку доходу. Таким чином, Австрія володіє значними рекреаційними ресурсами, які використовує в повній мірі. Це, у свою чергу, допомагає побудувати сильну національну економіку, оскільки туризм



приносить великі доходи країні. Використання новітніх технологій у туризмі та суміжних галузях економіки допоможе Австрії зберегти свої позиції на ринку туристичних послуг. Австрія приваблює туристів з усього світу з метою навчання, відпочинку, туризму та інших цілей, що сприяє взаємній співпраці між країнами. Постійна політична, соціальна та фінансова інтеграція в ЄС створює оптимальні умови для розвитку та вдосконалення готельної індустрії, транспорту, комерційної інфраструктури та інших ресурсів туристичного ринку Австрії, а також для підвищення безпеки та захисту туристів під час подорожі. та стале використання екотуризму.

Є підстави стверджувати, що для подальшого розвитку австрійського туризму є великі можливості та хороші перспективи. Тому, оскільки туризм є динамічною та прибутковою галуззю в нашій країні, його розвиток має регулюватися державою. У зв'язку з необхідністю розвитку туризму австрійський уряд виділяє великий бюджет на навчання та просування регіонального туристичного продукту, створюючи багато робочих місць. Основними проблемами розвитку туризму в Австрії є висока вартість модернізації туристичної інфраструктури; невелика кількість іноземних туристів з неєвропейських країн; підвищення популярності лижного спорту; екологічні проблеми, викликані масовим туризмом; нерегулярність сезонних туристичних потоків [55].

### **3.2. Використання досвіду організації туристичної системи Австрії для України**

Активізація туризму в Україні як однієї із комплексних форм життєдіяльності людини, спрямованої на оздоровлення та задоволення духовних потреб у вільний час, останнім часом зумовлювалася низкою факторів, найважливішими з яких є: туристичні потреби, туристичні ресурси. , туристичні послуги та наявні фінансові

ресурси. Розвиток туристичних послуг за останні роки виявляє особливості суспільного розвитку в світі загалом і в нашій країні зокрема.

Без туризму неможливо уявити економіку не тільки більш-менш розвиненої країни, але й окремого муніципалітету. Сьогодні туризм стає все більш різноманітним видом економічної діяльності, оскільки практично всі галузі економіки так чи інакше залучені до надання дозвілєвих і медичних послуг. Деякі з них, наприклад транспорт, агропромисловий комплекс, будівництво та ремонт, комунальне господарство, охорона здоров'я, соціальна допомога та інші з кожним роком розвивають свою систему у сфері туризму. Як наслідок, сам туризм є як причиною, так і наслідком важливих змін у сучасному суспільстві, пов'язаних із глобальними проблемами кінця 20 – початку 21 століття, і визначає актуальність вивчення зарубіжного досвіду організації та реалізації туристичних послуг.

У контексті глобального розвитку відпочинок стає все більш важливим, домінуючою формою економічного зростання в багатьох країнах і покращує життя жителів місцевих органів влади. Збільшення кількості мандрівників по всьому світу, поступова демократизація суспільного життя, розширення Шенгенської зони сприяють збільшенню потоку відпочиваючих і туристів з України та в Україну. Однак у розвитку туристичної індустрії існує низка проблем і диспропорцій, пов'язаних із переважанням у туристичному потоці неорганізованих мандрівників, низькою якістю туристичних послуг тощо [56]. В Україні, як і в інших зарубіжних країнах, право на відпочинок є невід'ємним правом кожного громадянина. відповідно до статті. Статтею 45 Конституції України встановлено, що «Кожен має право на відпочинок. Це право забезпечується наданням щотижневих днів відпочинку, а також оплачуваних відпусток, встановленням скороченої тривалості робочого часу для окремих професій і виробництв, скороченням тривалості роботи в нічний час.

Відповідно до Гаазької декларації з туризму, найбільш важливими і необхідними є «відпочинок, дозвілля та періодична оплачувана відпустка, а також

право використовувати цей час для відпочинку, безкоштовний проїзд для освітніх і рекреаційних цілей, а вигоди, одержувані від туризму, є внутрішніми». а також зовнішній». Про масштаби ліцензійної діяльності свідчать такі дані:

- 20%, тобто 1/5 населення світу щорічно бере участь у відпочинкових заходах і подорожах;

- 40-55% населення великих міст світу залишають міста на вихідні з туристичною метою;

- в економічно розвинутих країнах витрати на туризм у 2,3 рази перевищують витрати на одяг і взуття і на 18% перевищують витрати на продукти харчування.

Таким чином, відпочинок, який у минулому був привілейованим, у сучасному світі стає найважливішим предметом споживчого попиту та стає характерним елементом стилю життя. Потреби в туристичних послугах є складовою частиною системи суспільних потреб і розвиваються за загальними закономірностями. На формування та розвиток потреб туристів впливає збільшення тривалості вільного часу, якісні зміни його структури, істотні зміни способу життя людини в умовах науково-технічної революції. На основі цих потреб формується попит туристів, який проявляється не їх бажанням, а здатністю отримати туристичні послуги. Потреби стають попитом, коли людина має купівельну спроможність. Туристичний продукт створюється на основі взаємодії попиту та пропозиції на туристичні послуги.

Туризм не має принципових відмінностей від інших видів економічної діяльності, але є певний продукт - туристична послуга, яка являє собою будь-яку діяльність або благо, що відновлює фізичні та психологічні сили клієнта поза його постійним місцем проживання та у вільний час. спортивні, оздоровчі, пізнавальні інтереси тощо. задоволення [57]. За останні роки близько 51% міжнародних туристичних поїздок здійснюються з метою відпочинку, оздоровлення та відпочинку, 15% - з діловими та професійними цілями, 27% - з конкретними цілями: відвідування друзів і батьків, паломництво, лікування тощо. . Тому визначимося з

поняттями «рекреація» і «туризм», оскільки, як видно з аналізу зарубіжних публікацій, існує кілька способів тлумачення співвідношення цих визначень. Підтримуючи думку В.І. Новікова сформована в новій і вітчизняній літературі, ми погоджуємося з тим, що рекреація включає три форми відпочинку - туризм, оздоровлення та реабілітацію, відпочинок, і вважаємо туризм найважливішою і важливою, хоча і складовою рекреації.

Адже «туризм — це тимчасовий виїзд особи з місця постійного проживання з лікувальною, навчальною, професійною чи діловою метою чи з іншою метою без провадження оплачуваної діяльності в місці проживання», тобто. місце обов'язкового повернення з місця постійного проживання особи на строк від 24 годин до одного року (тобто на одну ніч) для здійснення певної діяльності з відновлення працездатності без роботи з метою отримання там доходу. У свою чергу, відпочинок включає весь спектр оздоровчих і пізнавальних заходів, що проводяться в закладі та поза ним. Отже, рекреаційні послуги – це послуги, які відновлюють здоров'я, задовольняють історичні, культурні та інтелектуальні потреби, забезпечують духовний і фізичний розвиток людини, забезпечують нормальну життєдіяльність відпочиваючих [57]. Сферу рекреаційних послуг можна визначити як спеціально організовану систему, спрямовану на обслуговування споживачів (рекреантів) рекреаційних послуг, що реалізуються як самостійний продукт на ринку послуг. Дозвілєві послуги задовольняють потреби населення у повноцінному відпочинку та оздоровленні та діють відповідно до загальних законів світового ринку. Вони є частиною ринку послуг, його особливою складовою. А головна мета послуги – задоволення потреб людини.

Країни Західної Європи вирізняються найвищим у світі рівнем експлуатації рекреаційних ресурсів, найбільш ефективним їх використанням і наданням рекреаційних послуг. Європа є найпривабливішою у світі для відпочинку. Близько 60% туристів, які відвідують нашу планету, долучаються до її природного, культурного, історичного та етнічного різноманіття. Європа схожа на весь світ у

мініатюрі. Традиційними лідерами за прибуттями до Європи є Франція, Іспанія та Італія, Велика Британія, Німеччина та Греція, на які разом припадає 80% світових прибуттів. Водночас ми бачимо, що з кожним роком поступово зростає частка менш розвинутих країн і країн, що розвиваються. В середньому один турист привозить в країну близько 900 доларів, але кожна країна як агент світового туристичного ринку має свої особливості.

У всьому світі зростає інтерес до освіти та культурного відпочинку, історичні міста приваблюють відвідувачів своїми унікальними об'єктами та явищами, сприяють розвитку місцевої економіки. Більшість міст Європи, Канади та США пишуться своєю унікальною історико-культурною спадщиною, що дозволяє їм розвивати рекреаційно-туристичний комплекс і визначити його як ключовий елемент стратегії місцевого економічного розвитку. Аналіз світового досвіду розвитку туризму, управління рекреаційно-туристичними об'єктами та надання широкого спектру рекреаційних послуг дозволяє зрозуміти його значення для економіки як потужного джерела розвитку міст, регіонів, країни та вдосконалення стану населення. добробуту. Важливою тенденцією розвитку світового туризму є значна частка поїздок на бази відпочинку в одному регіоні. Найбільший потік в інші регіони спостерігається в Європі, Північній та Південній Америці, Східній Азії та Тихому океані [56].

Розвиток туризму характеризується безперервним географічним розширенням і диверсифікацією туристичних напрямків. Переважна більшість країн Європейського Союзу мають привабливі природно-географічні та кліматичні характеристики, найвищу насиченість різноманітними історико-архітектурними пам'ятками різних епох і тому найбільшу привабливість, підкріплену готельним господарством та високорозвиненою туристичною інфраструктурою.

Політика Європейського Союзу щодо культурно-освітнього туризму визначає його як такий чинник: заохочення місцевих ремесел, створення нових робочих місць, залучення молоді та безробітних на ринок праці; поновлення джерел

фінансових надходжень для охорони та реставрації культурної та архітектурної спадщини; Міжетнічна толерантність, спосіб розуміння інших культур. Різноманітні види рекреаційної діяльності (наприклад, санаторно-курортне лікування, купання та пляжний відпочинок, екологічний та спортивний туризм, відвідування ресторанів та барів, музеїв, виставок, пам'яток, екскурсії, паломництва, релігійний туризм, культурна та культурна спадщина) на обмежених територіях Європи Об'єднання – пізнання) розглядається. туризм тощо) як джерело регіонального розвитку та інтеграція пам'яток, відокремлених від культурної спадщини, у туристичну індустрію сприятиме публікації окремих програм харчування, створенню нових музеїв, музеїв під відкритим небом (етнографічних комплексів), ресторанів. традиційні страви, зручності для відпочиваючих біля номерних корпусів тощо.

Водночас за кордоном існує досить розгалужена система управління та регулювання рекреаційно-туристичної діяльності, яка пропонується як на центральному, так і на місцевому рівнях, що є досить показником для України, оскільки остання чітко визначена та законодавчо відсутня. Тому В. І. Новіков, спираючись на думку провідного спеціаліста в галузі туризму та рекреації Р. А. Браймера, говорить: «Найбільшою перешкодою для розвитку туризму та відпочинку на громадському рівні є брак уваги та підтримки з боку політиків та влади. Якщо туризм ігнорувати, його переваги не будуть визначені, не буде ретельного планування, а отже, й розвитку. Лише тоді, коли буде глибока зацікавленість на правовому рівні, будуть докладатись зусилля для підвищення статусу туристичної галузі на вищий рівень, не лише у формі декларації, а й конкретних кроків для встановлення та підтримки економічних зв'язків. Лише тоді можна розраховувати на конкретні результати у сфері туризму. Іншими словами, держава сама має бути зацікавлена у розвитку та ефективному наданні туристичних послуг. Розвиток туристичної сфери в регіонах країни у співпраці з державою та

приватним сектором для наповнення місцевих бюджетів та виведення України на міжнародний туристичний ринок [40].

У контексті дослідження заслуговує на увагу досвід Австрії, яка має тисячолітню історію та багато історичних та інших цінних пам'яток. В Європі Австрія випереджає всі інші країни за рівнем розвитку зимового туризму. У результаті в гірських районах республіки понад 20 тис. готелів, а іноді і автономних систем, існує цілий комплекс відпочинку. Організація туристичних послуг в австрійських містах цікава тим, що тут туристичний сезон триває цілий рік і охоплює різні сфери, включаючи послуги дозвілля, такі як дозвілля, культурні та медичні послуги. Австрійські міста з пам'ятками архітектури, музики та образотворчого мистецтва, міста відпочинку на природі: полювання, риболовля, піші прогулянки тощо.

Оскільки система рекреації і туризму в республіці вже давно є важливою галуззю народного господарства, їй приділяється серйозна увага, створюються якісна рекреаційно-туристична інфраструктура, широкий вибір засобів розміщення, особливо в невеликих готелях, приватних пансіонатах, шале. Водночас австрійці перетворили історичну, культурну та природну спадщину історичних міст, що складають «Золоте кільце» Австрії, на привабливі рекреаційні та туристичні напрямки, зокрема: з 1920 року місто Бад-Ішль є курортне місто, серед головних визначних пам'яток якого - Імператорська вілла, вілла Легара; Бад-Радкерсбург (Штирія) в основному відомий як курортне місто; Фельдкірхе прикрашена замком Шаттенбург 13-го століття, і щоліта тут проходить фестиваль вуличних художників; У Бадені-під Віднем, літній резиденції Габсбургів першої половини 19 століття, найбільший в Європі аквапарк під скляним дахом площею 900 м<sup>2</sup>. У місті є термальні джерела і розарій з 20 000 троянд.

Як наслідок, політика місцевої влади Австрії щодо розвитку ринку дозвіллевих послуг включає навчання рекламних і маркетингових компаній, туроператорів, створення каталогів, ділову та постійну взаємодію зі ЗМІ,

організацію святкових заходів. Рада з туризму Відня організовує різні заходи, в яких залучаються цільові групи туристів. Маркетингова стратегія відпочинку та туризму в Австрії спрямована на привернення уваги потенційних споживачів у країні до можливостей культурного, освітнього, активного, екологічного та оздоровчого дозвілля. Він базується на трьох ключових поняттях: «культура», «автентичність» та «інтенсивність». Досвід розвинутих країн і країн, що розвиваються, переконливо свідчить, що питання надання туристичних послуг для України, її регіонів і міст є дуже важливим, актуальним і перспективним [51]. Завдяки йому можна забезпечити нову якість економічного зростання, соціальної безпеки, підвищити добробут громадян і подолати нерівномірність розвитку регіонів, а також досягти позитивних фінансово-економічних і соціально-психологічних результатів. Зокрема, успішність розвитку туризму та процесу надання туристичних послуг як сфери економічної діяльності визначається за трьома основними напрямками: економічним, соціальним та екологічним. Економічний успіх можна виміряти часткою дозвіллевих послуг у ВВП країни, обсягом експорту та кількістю створених робочих місць. Соціальний успіх визначається зайнятістю, часткою особистих доходів від туристичних послуг тощо. Екологічні показники туристичних послуг пов'язані з використанням загальних і специфічних екологічних стандартів. Світовий досвід доводить, що індустрія туризму природним і гармонійним чином поєднує в собі всі можливості глобального та національного розвитку людини та суспільства на основі наявних локальних ресурсів [52].

Показниками для України в організації туристичних послуг муніципальними органами влади в містах світу є такі: децентралізація, розширення повноважень місцевих органів влади, встановлення організаційних зв'язків між суб'єктами рекреаційної діяльності, населенням, місцевими, муніципальними органами влади; створення політичних, економічних, екологічних та інституційних умов функціонування туризму; впровадження механізмів стимулювання туристів для



постійного підвищення якості рекреаційних послуг; посилення ролі муніципалітетів у плануванні, фінансуванні та організації надання туристичних послуг; удосконалення нормативно-правової та методичної бази щодо забезпечення функціонування системи туристичного обслуговування, а також створення організаційних умов для розвитку туристичних послуг тощо. Проте подальші дослідження мають бути зосереджені на ефективності надання туристичних послуг у містах, що включає аналіз та міждисциплінарний підхід, враховуючи, що система організації туристичних послуг є відкритою та працює на принципах самоорганізації, самоуправління та управління. . муніципальні органи влади, суб'єкти та об'єкти туризму та функціонує в постійно мінливому внутрішньому та зовнішньому середовищі [53].

## ВИСНОВКИ

Система туризму характеризується такими властивостями: має сферу виробництва та туристичних послуг; створює туристичні послуги, створює туристичні продукти та реалізує їх; створює ринок туристичних послуг різного рівня складності; виступає мультиплікатором зростання національного доходу, валового внутрішнього продукту (національного), зайнятості населення, розвитку місцевої інфраструктури та підвищення рівня життя населення; виступає ефективним засобом охорони навколишнього середовища та історико-культурної спадщини людства, а отже, формує матеріальну основу ресурсного потенціалу туризму, який є специфічною сферою діяльності; взаємопов'язані практично з усіма сферами, галузями та видами людської діяльності; має переваги в процесах інтеграції та глобалізації, що відбуваються у світі.

Основні фактори розвитку індустрії туризму можна поділити на дві групи: зовнішні та внутрішні. Зовнішні (екзогенні) фактори впливають на розвиток туризму через демографічні та соціальні зміни; економічний і фінансовий розвиток; зміни політико-правового регулювання; технологічні зміни; розвиток торгівлі; транспортна інфраструктура та безпека подорожей. До внутрішніх факторів розвитку індустрії туризму відносяться природно-географічні особливості і кліматичні умови країни, наявність і якість природних ресурсів і можливість їх зручного використання, економічне становище країни, внутрішня політика і політична стабільність. ; соціальна структура, рівень розвитку продуктивних сил, структура і рівень добробуту населення; можливість одержання переваг і пільг з обслуговування туристів за рахунок державних і громадських організацій, підприємств і установ; стан розвитку туристичної інфраструктури, транспортної мережі, рівень життя суспільства, освітній і культурний рівень населення.

Австрія - країна з цілорічним туристичним сезоном. В Австрії в історії накопичилися голоси різних традицій: німецької, угорської, чеської, італійської.

Він протягом століть визначав самобутність і красу австрійської культури. Перетин багатьох культур протягом століть створив тут унікальну архітектуру. Австрія має високий рівень економічного розвитку, що сприяє розвитку туристичної інфраструктури. Уряд прийняв різні програми розвитку туризму, в яких вказано пріоритетні напрямки туризму та особливості географії. Австрія – це унікальне відчуття збагачення. Це чудова та унікальна культура, багата місцевими звичаями та традиціями. Тут старовинні палаци, середньовічні села, безліч музеїв і виставок і смачна місцева кухня. І гостинні австрійці, вони приймуть вас. Австрія пропонує можливість доторкнутися до природної, культурної та духовної спадщини країни. Австрія нікого не залишає байдужим, коли мова йде про цю країну. Ця країна, яка поєднує в собі високі природно-кліматичні, культурно-історичні та соціально-економічні умови, також може розраховувати на ще вищий рівень розвитку туризму. Австрія приділяє серйозну увагу розвитку туристичної інфраструктури та підготовці висококваліфікованих фахівців у сфері туристичних послуг. Туризм є важливим джерелом прибутку для економіки Австрії, тому країна характеризується високими доходами від туристичного сектора. Є підстави стверджувати, що для подальшого розвитку австрійського туризму є великі можливості та хороші перспективи.

Тому, оскільки туризм є динамічною та прибутковою галуззю в нашій країні, його розвиток має регулюватися державою. У зв'язку з необхідністю розвитку туризму австрійський уряд виділяє великий бюджет на навчання та просування регіонального туристичного продукту, створюючи багато робочих місць. Економічний успіх можна виміряти часткою дозвіллевих послуг у ВВП країни, обсягом експорту та кількістю створених робочих місць. Соціальний успіх визначається зайнятістю, часткою особистих доходів від туристичних послуг тощо. Екологічні показники туристичних послуг пов'язані з використанням загальних і специфічних екологічних стандартів. Світовий досвід доводить, що індустрія туризму природним і гармонійним чином поєднує всі можливості глобального та

національного розвитку людини та суспільства на основі наявних локальних ресурсів.

Основними проблемами розвитку туризму в Австрії є висока вартість модернізації туристичної інфраструктури; невелика кількість іноземних туристів з неєвропейських країн; підвищення популярності лижного спорту; екологічні проблеми, викликані масовим туризмом; Нерегулярність сезонних туристичних потоків

Маркетингова стратегія відпочинку та туризму в Австрії спрямована на привернення уваги потенційних споживачів у країні до можливостей культурного, освітнього, активного, екологічного та оздоровчого дозвілля. Він базується на трьох ключових поняттях: «культура», «автентичність» та «інтенсивність». Досвід розвинутих країн і країн, що розвиваються, переконливо свідчить, що питання надання туристичних послуг для України, її регіонів і міст є дуже важливим, актуальним і перспективним.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія/ Тетяна Іванівна Ткаченко. 2–ге вид., випр. та доповн.. – К.: КНТЕУ, 2009. – 463 с.
2. Борушак М. Проблеми формування стратегії розвитку туристичних регіонів: Монографія / Мирослав Борушак . – Львів: ІРД НАН України, 2006. – 288 с.
3. Burkart A.J. The Management of Tourism / A.Burkart, S.Medlik. – Heinemann, London, 1981. – 237 p
4. Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності : Підручник. / За заг. ред. В.Ф.Орлова. — К.: Грамота, 2006. — 262 с.
5. Зима О.Г. Конспект лекцій «Організація туризму в Україні» з навчальної дисципліни «Організація туризму» / О.Г.Зима, Н.А.Дехтяр; М-во освіти і науки України, Харк. нац. екон. ун-т. - Х.: ХНЕУ, 2008. - 271 с.: табл., іл.
6. Andreas Freytag and Christoph Vietze. International tourism, development and biodiversity: first evidence. URL: [http://pubchoicesoc.org/papers\\_2006/vietze.pdf](http://pubchoicesoc.org/papers_2006/vietze.pdf)
7. Batir Mirbabayev. The role of tourism in international development/ URL: <http://www.grips.ac.jp/alumni/Role%20of%20Tourism.pdf>
8. Batir Mirbabayev, Malika Shagzatova. The Economic and Social Impact of Tourism URL: [http://www.grips.ac.jp/alumni/UzbekistanTourism\(2\).pdf](http://www.grips.ac.jp/alumni/UzbekistanTourism(2).pdf)
9. Enea ConstanŃa THE MAIN ISSUES AFFECTING THE VIABILITY OF INTERNATIONAL TOURISM IN WORLD ECONOMY/ URL: <http://steconomice.uoradea.ro/anale/volume/2007/v1-economics-and-business-administration/56.pdf>
10. Gavin Eccles Marketing,ustainable development and international tourism/ URL: <http://www.ataland.com/Files/Articles/h.pdf>

11. Rabah Arezki, Reda Cherif, and John Piotrowski. Tourism Specialization and Economic Development : Evidence from the UNESCO World Heritage List. URL: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2009/wp09176.pdf>

12. Simon Milne, Irena Ateljevic. Tourism, economic development and the global– local nexus: theory embracing complexity  
URL:<http://150.214.182.12:8080/turismo/turisonet1/economia%20del%20turismo/economia%20del%20turismo/TOURISM%20ECONOMIC%20DEVELOPMENT%20AND%20GLOBAL%20LOCAL%20NEXUS.PDF>

13. Yvette Reisinger International Tourism: Cultures and Behavior/ Butterworth- Heinemann, 2009. – 429 с.

14. Гречаник В.П., Васильченко С.М. Сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму: Україна і світ.  
URL:[http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc\\_Gum/Vpu/Ekon/2008\\_6/4.pdf](http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vpu/Ekon/2008_6/4.pdf)

15. Гук Н.А. Перспективи розвитку туризму у світі та в Україні.  
URL:[http://tourlib.net/statti\\_ukr/guk6.htm](http://tourlib.net/statti_ukr/guk6.htm)

16. Іванова Л. О. Кон'юнктура міжнародного ринку туристичних послуг: нові реалії. URL: [http://nbuv.gov.ua/portal/Soc\\_Gum/Vchnu\\_ekon/2009\\_5\\_3/202-205.pdf](http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchnu_ekon/2009_5_3/202-205.pdf)

17. Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit: Tourismus in Österreich 2006 – Ein Überblick in Zahlen. URL: <http://www.bmwfj.gv.at/Seiten/default.apxs>

18. Offizielles Tourismusportal der Österreich Werbung/Austrian National Tourist Office. URL: [www.austria.info](http://www.austria.info)

19. Österreich Werbung. URL:<http://www.austriatourism.com/xxl/site/int-de/home.html>

20. Statistik Austria Tourismus. URL: [http://www.statistik.at/web\\_de/statistiken/tourismus/index.html](http://www.statistik.at/web_de/statistiken/tourismus/index.html)

28. Борисюк О.А. Географічний регіон як об'єкт туристичного маркетингу / Борисюк О.А., Дудник І.М., Беркова О.П. // Вісник Київського національного

університету імені Тараса Шевченка. Серія: Географія. – 2019. – Вип. 4 (74). – С. 23-31.

29. Nach Burgenland-Wahl: Kritik an Bündelung von Tourismus und Kultur  
URL: <https://www.derstandard.at/story/2000114014088/nach-burgenland-wahl-kritik-an-buendelung-von-tourismus-und-kultur>

30. Oesterreich.com. URL: <https://www.oesterreich.com/de/>

31. Österreich Werbung T-Mona [Австрія рекламирует T-Mona] URL: <https://www.austriatourism.com>

32. Statistiken zum Thema Tourismus in Österreich [Статистика по теме Туризм в Австрии]. URL: <https://de.statista.com/themen/2672/tourismus-in-oesterreich/>

33. Akuter Personalmangel in Touristenhochburgen in Westösterreich.  
URL: <https://www.derstandard.at/story/2000113118528/akuterpersonalmangel-in-touristenhochburgen-in-westoesterreich>

34. Туристична характеристика Австрії. URL: [https://revolution.allbest.ru/sport/00553232\\_0.html](https://revolution.allbest.ru/sport/00553232_0.html)

35. Ігор Меліка. Австрія туристична: Відень — весняний букет вражень.  
URL: <http://igormelika.com.ua/shhodennik-mandrivnika/avstriya-turistichnaviden-vesnyanij-buket-vrazhen-10-12-05-2013>

36. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія [Електронний ресурс] / Н. В. Фоменко. URL: [http://tourlib.net/books\\_ukr/fomenko44.htm](http://tourlib.net/books_ukr/fomenko44.htm)

37. Борисюк О.А. Туристичний маркетинг як інструмент дослідження регіонального туристичного ринку / О.А.Борисюк // Географія та туризм: зб. наук. праць.– К.: Альтер-прес, 2015.– Вип. 33. – С.29-37.

38. Капланець М. М. Туристсько-рекреаційні ресурси Австрії / М. М. Капланець // Географія та туризм. –2012. – Вип. 20. – С. 122–132.

39. Патійчук В. О. Країнознавча оцінка проблем і перспектив розвитку туризму в Австрії /В. О. Патійчук, Ф. А. Тарасюк // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія :Географічні науки. – 2011. – № 9. – С 162–170.

40. Austria Invest in the European Champion for Tourism. URL: [https://investinaustria.at/en/downloads/brochures/ABA\\_Tourism\\_Austria\\_2018.pdf](https://investinaustria.at/en/downloads/brochures/ABA_Tourism_Austria_2018.pdf)

41. Austria Tourist Arrivals. URL: <https://tradingeconomics.com/austria/tourist-arrivals>

42. Economic Significance of Tourism in Austria. ABA Invest in Austria. URL: <https://investinaustria.at/en/sectors/tourism/>

43. European Union Tourism Trends World Tourism Organization (UNWTO). URL: <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284419470>

44. OECD Tourism Trends and Policies 2018. URL: <https://www.oecdilibrary.org/docserver/tour-2018-en.pdf?expires=1537638339&id=id&accname=guest&checksum=7AA3114D719D40D454DA09C48791BCE>

45. Statistical Yearbook 2017. URL: [http://wko.at/statistik/jahrbuch/2017\\_Englisch.pdf](http://wko.at/statistik/jahrbuch/2017_Englisch.pdf)

46. The Statistics Portal. Austria. URL: <https://www.statista.com/statistics/413169/number-of-nights-spent-in-short-stay-accommodation-in-austria/>

47. Аналіз державної політики на підтримку розвитку туризму в Україні : аналіт. досл. в рамках проекту “Використання канадського досвіду на підтримку розвитку туризму в Україні як провідної галузі економіки” / Держ. турист. адміністрація України, Спілка розв. туризму і ремесел „Золоте Перевесло” – К., 2005. – 165 с.

48. Кожина А.В. Удосконалення організації надання туристичних послуг в малому історичному місті / дис. ... к. держ.упр. / А. В. Кожина. – Київ, 2009. – 280с.

49. Козловський Є. Шляхи формування еліти в туристичній галузі (вітчизняний та іноземний досвід) // Формування й оновлення політико-управлінської еліти в сучасній Україні: Зб. наук. пр. / За заг. ред. М. І. Пірен. – К.: Вид-во НАДУ, 2005. – С. 169 – 188.



50. Козловський Є.В. Іноземний досвід регулювання міжнародного туризму та його використання в Україні [Електронний ресурс] // Державне управління: теорія та практика. – 2005. – №1. URL: [http://tourlib.net/statti\\_ukr/kozlovsky.htm](http://tourlib.net/statti_ukr/kozlovsky.htm)

51. Кузьмук О. Культурний туризм як інструмент формування національної ідентичності [Електронний ресурс] / О. Кузьмук, Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/Monitor/desember08/23.htm>

52. Масляк П.О. Рекреаційна географія. / П.О. Масляк // Навчальний посібник. - К.: Знання, 2008. - 343 с.

53. Мігущенко Ю.В. Напрями регулювання структурних диспропорцій в туристичній сфері країн центрально-східної та південної Європи: досвід для України в контексті розширеної зони вільної торгівлі / Ю.В. Мігущенко. URL: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/august08/13.htm>

54. Новикова В. І. Територіальна організація рекреаційної діяльності у контексті збалансованого розвитку регіону (на прикладі Черкаської області) / дис. ...к. геогр. н. / В. І. Новикова. – Київ, 2008. – 280 с.

55. Новикова В. І. Картографічна продукція рекреаційного спрямування : нагальна необхідність і проблеми створення / В. І. Новикова // Картографія та вища школа : Збірник наукових праць. – К. : Інститут передових технологій, 2005. – Випуск 10. – С. 138–140.

56. Покоłodна М. М. Конспект лекцій з дисципліни «Рекреаційні комплекси світу (в тому числі турсресурси України)» (для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.140101 «Готельно- ресторанна справа») / М. М. Покоłodна, І. Л. Полчанінова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2012. – 174 с.

57. Про внесення змін до Закону України «Про туризм»: Закон України від 18.11.2003 № 1282-IV URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1282-15>